

ความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น
ที่มีต่อบทบาทนายกองจัดการบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว
จังหวัดยโสธร

นางวิลาวัลย์ เมื่อประโคน

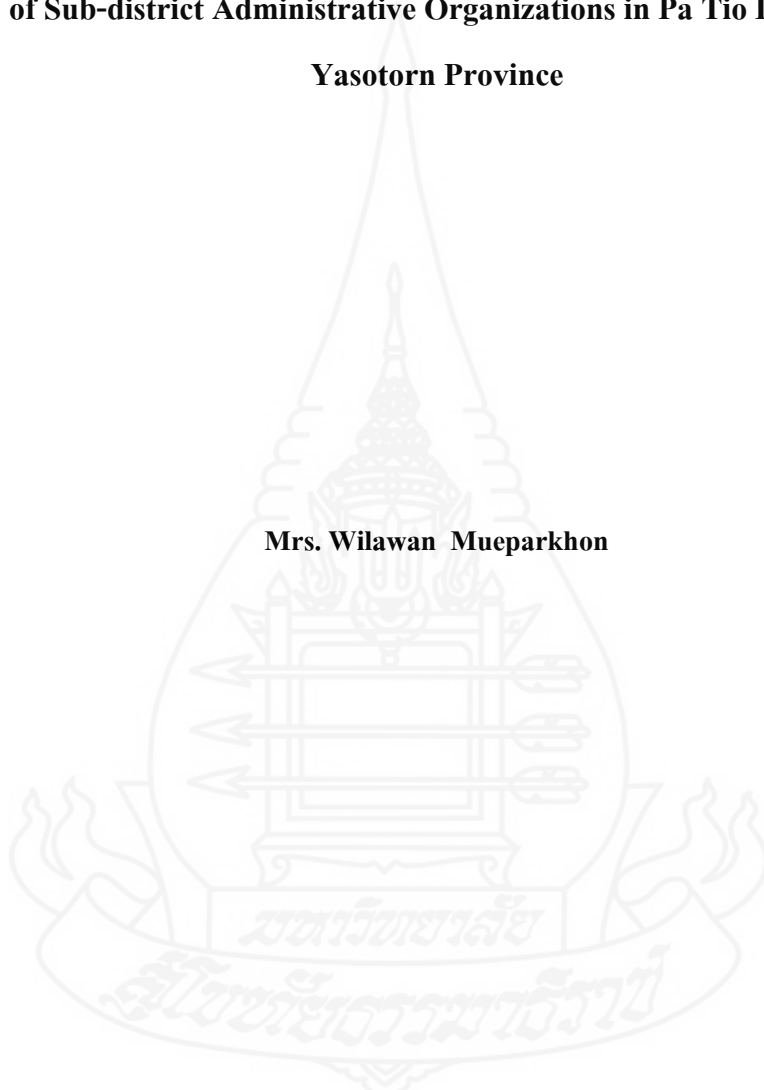

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**The Opinions and Needs of Governing Officers on the Roles of Chief Executives
of Sub-district Administrative Organizations in Pa Tio District,
Yasotorn Province**

Mrs. Wilawan Mueparkhon

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2014

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น
ที่มีต่อบทบาทนายกองค้การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าดัว
จังหวัดยโสธร

ผู้ศึกษา นางวิลาวัลย์ เมื่อประโคน **รหัสนักศึกษา** 2513007878 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต **ปีการศึกษา** 2557

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นต่อการทำหน้าที่ตามบทบาทในการบริหารของนายกองค้การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นต่อการทำหน้าที่ตามบทบาทในการบริหารของนายกองค้การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร จำแนกตามพื้นที่ปฏิบัติงานและตำแหน่งของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น (3) ศึกษาความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับการทำหน้าที่ตามบทบาทในการบริหารของนายกองค้การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมด ซึ่งได้แก่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ในเขตอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร จำนวน 209 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า (1) ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นต่อการทำหน้าที่ตามบทบาทนายกองค้การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเป็นผู้นำท้องถิ่น (2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น จำแนกตามพื้นที่ปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้าน เจ้าพนักงานฯ ตำบลศรีฐาน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ขณะที่เจ้าพนักงานฯ ตำบลโพธิ์ไทร มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบตามตำแหน่งพบว่า ในภาพรวม ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฯ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่ความเห็นของแพทย์ประจำตำบลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3) ความต้องการสำคัญได้แก่ ต้องการให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบลมีความซื่อสัตย์สุจริตในการบริหารงาน รับฟังความคิดเห็นของประชาชนมากขึ้น จัดสรรงบประมาณอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งต้องการให้เจ้าพนักงานการปกครองท้องถิ่นสามารถเข้าร่วมประชุมกับองค์การบริหารส่วนตำบลและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น บทบาทนายกองค้การบริหารส่วนตำบล อำเภอป่าดัว
จังหวัดยโสธร

Independent Study title: The Opinions and Needs of Governing Officers on the Roles of Chief Executives of Sub-district Administrative Organizations in Pa Tio District, Yasotorn Province

Author: Mrs. Wilawan Mueparkhon; **ID:** 2513007878;

Degree: Master of Public Administration;

Independent Study advisor: Papavadee Montriwat, Associate Professor;

Academic year: 2014

Abstract

The objectives of this study were to (1) study the opinions of Governing officers on the administrative roles of chief executives of sub-district administrative organizations in Pa Tio District, Yasotorn Province (2) compare the opinions of Governing officers on administrative roles of chief executives of sub-district administrative organization in Pa Tio District, Yasotorn Province, based on operation areas and positions of Governing officers (3) study the needs of Governing officers on the performance in accordance with administrative roles of chief executives of sub-district administrative organizations in Pa Tio District, Yasotorn Province.

The research studied whole population comprised 209 Governing officers in Pa Tio District, Yasotorn Province, including Sub-district Headman, Village Headman, Sub-district Medical Practitioner, Assistant Sub-district Headman, Administrative Assistant Village Headman, and Peace Maintenance Assistant Village Headman. Research instrument was questionnaire. Statistical tools employed were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results revealed that: (1) the opinions of Governing officers on the administrative roles of chief executives of sub-district administrative organizations in Pa Tio District, Yasotorn Province were at low level, with the highest mean on administration aspect and the lowest mean on leadership (2) when compared the opinions, in terms of operation areas, opinion of Governing officers in Sri Than sub-district had the highest mean in all and each aspect, with Phosai the lowest; when compared by positions, it was found that, opinions of the village headmen had the highest mean; whereas opinions of Sub-district Medical Practitioner were the lowest (3) essential needs of Governing officers were: honesty of chief executives in their administration, they should listen more to the people requirement, allocate budget with equality, and provide opportunities to Governing officers to attend sub-district administrative organization meetings and also opportunities to act as partnership in community development.

Keywords: Governing Officers, Roles of Chief Executives of Sub-district Administrative Organizations, Pa Tio District, Yasotorn Province

กิตติกรรมประกาศ

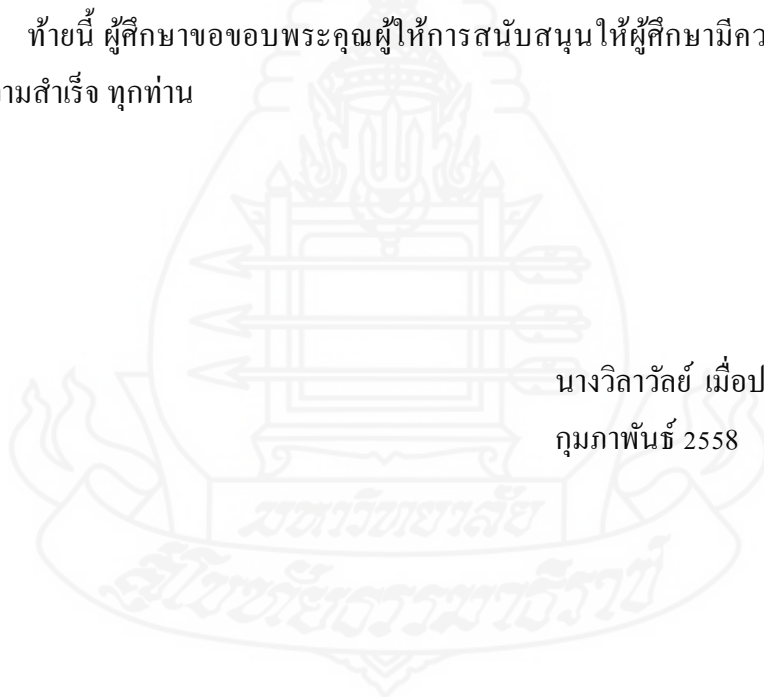
การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนต์วีรัต ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระ ของผู้ศึกษาอย่างใกล้ชิด ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาวิทยาการจัดการ วิชาเอกรัฐ ประศาสนศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ศึกษา รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิจัย

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร ที่ให้ความกรุณาให้ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รวมไปถึงบุคลากรทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

ท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณผู้ให้การสนับสนุนให้ผู้ศึกษามีความเพียรพยายามจนประสบความสำเร็จ ทุกท่าน

นางวิลาวัลย์ เมื่อประ โคน

กุมภาพันธ์ 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
กรอบแนวคิดการศึกษา	4
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับความคิดเห็น	8
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	12
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	22
บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	26
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร	39
การปกครองท้องถิ่นในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น.....	55
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ด้าน.....	60
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามตำแหน่ง และตามพื้นที่ปฏิบัติงาน.....	66
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับ การพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....	70
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และความต้องการ.....	74
สรุปผลการศึกษา.....	74
การอภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	89
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	90
ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	92
ประวัติผู้ศึกษา.....	99

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร.....	39
ตารางที่ 2.2 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ.....	45
ตารางที่ 3.1 จำนวนเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ ในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร.....	51
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล.....	56
ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	56
ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	56
ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	57
ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง.....	58
ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำบลที่ปฏิบัติงาน.....	59
ตารางที่ 4.7 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ ที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....	60
ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ที่มีต่อบทบาท ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการบริหารกิจการ องค์การบริหารส่วนตำบล.....	61
ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ที่มีต่อบทบาท ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น.....	62
ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การ บริหารส่วนตำบล ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงาน ฝ่ายปกครองท้องที่.....	64
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของเจ้าพนักงาน ฝ่ายปกครองท้องที่ที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตำแหน่ง โดยรวมและราย.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำบลที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน.....	68
ตารางที่ 4.13	ความถี่สรุปความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น เกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น และด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น.....	70
ตารางที่ 4.14	ความถี่ของความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล.....	71
ตารางที่ 4.15	ความถี่ของความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น.....	72
ตารางที่ 4.16	ความถี่ของความต้องการเกี่ยวกับพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น.....	73

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	5
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิ : โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552.....	24
ภาพที่ 2.2 แสดง โครงสร้างการบริหารของที่ทำการปกครองอำเภอ.....	44

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2537 เป็นผลให้สภาตำบลที่มีอยู่เดิมตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2515 ถูกยกเลิกไปเมื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้น 90 วัน นับจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วในช่วงแรกที่กฎหมายฉบับใหม่นี้ใช้บังคับส่งผลให้สภาตำบล จำนวน 6,126 แห่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 และสภาตำบลอีกจำนวน 628 แห่ง ได้รับการจัดตั้งเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2535 ประกอบกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาตรา 281 - 290 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงานที่เป็นอิสระในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง ทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยส่งผลให้นายกองการบริหารส่วนตำบล มีบทบาทหน้าที่สำคัญเป็นอย่างมากในการบริหารงานและพัฒนาตำบลในพื้นที่ส่วนเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ซึ่งได้ปฏิบัติงานในพื้นที่แต่เดิม มีบทบาทลดลงเป็นอย่างมากในการพัฒนาตำบล

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช 2457 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2551 ได้ปรับปรุงภารกิจอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นให้สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็ว คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีฝ่ายบริหารงานปกครองมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารการปกครองท้องถิ่น การบริหารงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งโดยให้มีการพ้นจากตำแหน่งอายุ 60 ปี และกำหนดให้คณะกรรมการหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้านเป็นกรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่ง

หน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ แพทย์ประจำตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

หน้าที่และอำนาจของกำนัน การที่จะตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในตำบล ป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสุขสำราญของราษฎรในตำบล รับร้องเรียนรายงานอำเภอ จังหวัด รับข้อราชการมาประกาศแก่ราษฎรในตำบล ดำเนินการตามพระราชกำหนด กฎหมาย กำนันมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านด้วย กำนันต้องร่วมมือและช่วยเหลือนายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในตำบลนั้น กำนันมีหน้าที่และอำนาจในการที่เกี่ยวข้องด้วยความอาญา คือ มีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นในตำบลของตน หรือมีเหตุควรสงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำผิดกฎหมายก็ดี ให้จับผู้ผิดไว้ และหากมีของกลาง ให้รับนำส่งต่อกรมการอำเภอ

หน้าที่และอำนาจของผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วยอำนาจความเป็นธรรม และดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้านสร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้น ในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องที่ แจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อบำบัดทุกข์ป้องกันภัยสาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง มีอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติกิจการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเท่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ใหญ่บ้านให้กระทำ เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านในกิจการที่ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบมีอำนาจหน้าที่ ตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน ถ้ารู้เห็นหรือทราบเหตุการอันใดเกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ให้นำความแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้าน เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ต้องระงับเหตุปราบปราม ติดตามจับผู้ร้ายโดยเต็มกำลัง และเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดได้กระทำความผิดและกำลังจะหลบหนีให้ควบคุมตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน

แพทย์ประจำตำบลมีหน้าที่ คือ ที่จะช่วยกำนันผู้ใหญ่บ้านคิดอ่านและจัดการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบลและคอยสังเกตตรวจตราความไข้เจ็บที่เกิดขึ้นแก่ราษฎรในตำบลนั้น เมื่อเกิดโรคระบาดสังราษฎรให้จัดการป้องกัน โรค เช่น ทำความสะอาด เป็นต้น และแพทย์ประจำตำบลต้องเที่ยวตรวจตราชี้แจงแก่ราษฎรด้วย ดูแลอย่าให้ในตำบลนั้นมีสิ่งโสโครกอันเป็นเชื้อโรค

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล ได้บริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552

อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บริหารสูงสุด องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้ง กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ค้ำครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดย จัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

และภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ให้มีและบำรุง การไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ ให้มีและบำรุงสถานที่ ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและ กิจการสหกรณ์ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของ ราษฎร การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หาผลประโยชน์ จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม กิจการเกี่ยวกับการ พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและการผังเมือง

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บริหารกิจการมีดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
4. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

จากพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ได้กำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานปกครองท้องที่ และองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ทับซ้อนกันอยู่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงบประมาณ บุคลากร ซึ่งมีศักยภาพกว่าเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ อาจเกิดความรู้สึกไม่ชอบธรรมต่อบทบาทของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลอันอาจกระทบต่อการปกครอง การพัฒนา และการบริหารงานของตำบลได้ ดังนั้น เพื่อให้บรรลุผลแห่งการปฏิบัติภารกิจหน้าที่และบูรณาการงานร่วมกันกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ ทั้งในนโยบายระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น จึงสมควรศึกษาในความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ที่มีต่อบทบาทของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร เพื่อพัฒนาบทบาทการบริหารงานของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาตำบลให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

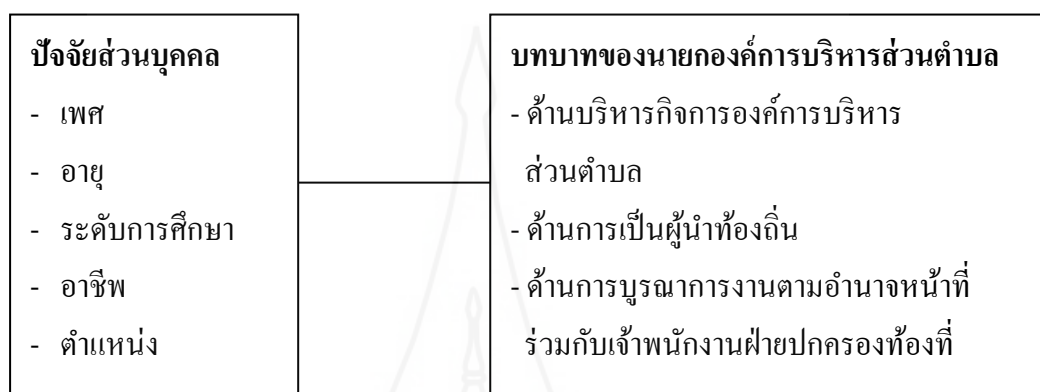
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่เกี่ยวกับบทบาทในการบริหารของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่เกี่ยวกับบทบาทในการบริหารของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร จำแนกตามพื้นที่และตำแหน่งของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่
- 2.3 เพื่อศึกษาความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ในการพัฒนาบทบาทการบริหารของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาระดับความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ที่มีต่อบทบาทของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร โดยใช้ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับแนวคิดความคิดเห็น บทบาท ภาวะผู้นำ การบูรณาการของนักวิชาการหลายท่าน เช่น สุชา จันท์ธอม (2545: 7) พรนพ พุกกะพันธ์ (2544 : 18-19)

สุพัตรา สุภาพ (2538 : 73) รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2550: 14-15) เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547: 2-3) เสรี พงศ์พิศ (2547: 92-95) เป็นกรอบแนวคิด และสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ได้ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

4. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่เขตอำเภอป่าติวเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าติว โดยศึกษาบทบาท 3 ด้าน คือ 1. ด้านบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล 2. ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น 3. ด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาหมู่บ้านและตำบลในอำเภอป่าติว จำนวน 5 ตำบล 57 หมู่บ้าน

4.3 ขอบเขตด้านประชากร ศึกษา ประชากรทั้งหมด จำนวน 209 คน ประกอบด้วย กำนัน 5 คน ผู้ใหญ่บ้าน 57 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง 114 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ 18 คน แพทย์ประจำตำบล 5 คน

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม 2555 - พฤษภาคม 2557 และเก็บข้อมูลภาคสนามเดือนมีนาคม 2555

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **ปัจจัยส่วนบุคคล** หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และตำแหน่งของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

5.2 **ความคิดเห็น** หมายถึง ความแสดงออกถึงความรู้สึก ความเชื่อมั่นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ ที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

5.3 **เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่** หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

5.4 **นายกองค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง ผู้มีอำนาจหน้าที่บริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในตำบลโดยตรง อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

5.5 **บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล** ซึ่งเป็นบทบาทและสถานภาพหรือตำแหน่งที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นดำรงตำแหน่งอยู่ โดยได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงซึ่งมีบทบาทที่ทำการศึกษา 3 ด้าน คือ บทบาทด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล บทบาทด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น และบทบาทด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่

5.6 **บทบาทด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง บทบาทในการจัดให้มีและปรับปรุงดูแลรักษาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ถนน ประปา การดูแลระบบการกำจัดขยะมูลฝอย จัดให้มีเครื่องมืออุปกรณ์ด้านสาธารณภัย จัดให้มีหน่วยบริการสาธารณสุข ดูแลให้มีกิจกรรมทำนุบำรุงศาสนา อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมพัฒนาบทบาทสตรี เด็กและเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส การจัดศึกษาปฐมวัย การจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.7 บทบาทด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น หมายถึง บทบาทในการเป็นผู้นำท้องถิ่น

มีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาท้องถิ่น การมีมนุษยสัมพันธ์อันดีและพบปะเยี่ยมเยียนประชาชน ความเสียสละในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รับฟังความคิดเห็นของประชาชน การประสานงานในการปฏิบัติหน้าที่กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล การส่งเสริมและพัฒนาส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร การสร้างความเชื่อถือศรัทธาจากผู้ได้บังคับบัญชาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง การกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์และข้อบัญญัติที่เหมาะสมสำหรับใช้ในท้องถิ่น

5.8 บทบาทด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น หมายถึง บทบาทในการบูรณาการกับทุกภาคส่วนในการแก้ไขและป้องกันปัญหาสาธารณสุข การบูรณาการในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน การบูรณาการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบูรณาการการส่งเสริมอาชีพและ การดำเนินชีวิตตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง การบูรณาการภารกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การบูรณาการภารกิจด้านป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อการบูรณาการการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน การบูรณาการด้านการรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอันดี การบูรณาการด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบูรณาการงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผลการศึกษาวิจัย ทำให้ทราบความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น ด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

6.2 ผลการศึกษาวิจัย ทำให้ทราบความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

6.3 ผลการศึกษาวิจัย เป็นสารสนเทศสำหรับผู้สนใจทั่วไปและนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อปรับพฤติกรรมหรือบทบาทให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้า ความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการทำวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
3. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
4. บทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
5. องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร
6. การปกครองท้องถิ่นในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับความคิดเห็น

1.1 ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็น ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของความคิดเห็นไว้หลายท่าน ดังนี้ พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (Webster 1968: 3-33 อ้างถึงใน วิชัย พรรณราย 2538: 8) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ ความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอนหรือความรู้อันแท้จริง แต่จะตั้งอยู่ในจิตใจ ความเห็นและการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่น่าจะเป็นจริงหรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้

กู๊ด (Good 1973: 339 อ้างใน ชัยวัฒน์ แก้ววิจิตร 2555: 7) ให้คำจำกัดความว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือซึ่งน้ำหนักความถูกต้องหรือไม่

เบสท์ (Best 1977: 169 อ้างใน ชัยวัฒน์ แก้ววิจิตร 2555: 7) กล่าวว่า ความคิดเห็นคือการแสดงออกในด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละบุคคลโดยการพูดที่นำไปสู่การคาดคะเนหรือการแปลผลในพฤติกรรมหรือเหตุการณ์

ปทานุกรมสังคมวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน.2532: 246) ได้บัญญัติคำว่า ความคิดเห็นซึ่งตรงกับคำว่า Opinion ในภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง

1. ข้อพิจารณาเห็นเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสนอไปก็ตาม

2. ทักษะหรือประมาณการเกี่ยวกับเนื้อหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

3. คำแถลงที่ยอมรับนับถือกันว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษา คำว่า ความคิดเห็นมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า เจตคติ ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่า แนม โน้มที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสนับสนุน หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อบางสิ่งบางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541 : 94) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ การประเมินหรือการตัดสินใจเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุ คน หรือ เหตุการณ์ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคน ๆ หนึ่งเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง

นพมาศ ธีราวคิน (2542 : 99) ได้กล่าวไว้ว่าความคิดเห็นนั้น หมายถึง ส่วนที่มนุษย์แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริง พูดตามสังคม หรือ พูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ

สุพัตรา สุภาพ (2545 : 132) กล่าวว่าความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะการพูดหรือการเขียน ซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และพฤติกรรมระหว่างบุคคลก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออกซึ่งการแสดงออกนี้ได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากผู้อื่นก็ได้

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่า “ความคิดเห็น” เป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ถูกต้องก็ได้ การแสดงความคิดเห็นอาจแสดงโดยการพูดหรือเขียน เพื่อให้ผู้อื่นสามารถรับรู้ความคิดเห็นนี้ เป็นผลมาจากความเชื่อทัศนคติ ความคิด ซึ่งมีพื้นฐานความรู้หรือประสบการณ์เป็นส่วนช่วยในการแสดงความคิดเห็น

1.2 ประเภทของความคิดเห็น

เรมเมอร์ (Remmer 1954: 6-7 อ้างใน ชัยวัฒน์ แก้ววิจิตร 2555: 10) กล่าวว่าความคิดเห็นมี 2 ประการด้วยกัน คือ

1) ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงทิศ ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2) ความคิดเห็นจากความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบยอมรับ เห็นด้วย ความรู้สึกความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

สุชา จันทน์เอม (2545 : 7) ได้แบ่งความคิดเห็นเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) การคิดโดยไม่ต้องมีจุดหมาย (In directed Thinking) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าความคิดต่อเนื่อง (Associative Thinking) การคิดแบบเชื่อมโยงเป็นความคิดที่ไม่มีจุดหมาย เป็นอิสระจากการถูกกำหนดด้วยเงื่อนไขภายนอก เช่น การฝัน การจินตนาการ การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง เป็นต้น

2) การคิดอย่างมีจุดหมาย (The Goal-directed Thinking) เป็นการคิดที่มักมีบทสรุปหลังจากที่คิดเสร็จ หรือเมื่อต้องการหาคำตอบในวิถีทางสมเหตุสมผลในการแก้ไขปัญหา การคิดแบบนี้มีเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การวิเคราะห์ การคิดวิเคราะห์ เป็นต้น

1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

โอสแคมป์ (Oskamp 1977: 119-133 อ้างใน ชัยวัฒน์ แก้ววิจิตร 2555: 9) ได้สรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นดังนี้

1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and physiological factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะได้พูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรม จะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษา เจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ ได้ ปัจจัยด้านร่างกาย

2) ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct personal experience) คือบุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่างๆจากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

3) อิทธิพลจากครอบครัว (Parental influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กเล็กๆจะได้รับ

การอบรมสั่งสอน ทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัล และการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัว และจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับมา

4) เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (Group determinants of attitude) เป็นปัจจัย ที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

5) สื่อมวลชน (Mass media) เป็นสื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับสื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็นมีความรู้สึกต่างๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

จำเรียง ภาพจิตร (2536: 248-249) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการ คือ

1) ภูมิหลังทางสังคม หมายถึงกลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท เป็นต้น

2) กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3) กลุ่มกระตือรือร้นหรือ กลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษอันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ ไม่ว่าจะเป็นให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกลุ่มเฉื่อยชาที่จะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

2. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ดำรง สุนทรสารทูล (2534: 6) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานในตำบล หมู่บ้าน เพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่ประชาชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2546: 5) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองโดยธรรมชาติ และเหมาะสมกับประเทศที่ยังไม่มีความเจริญ เนื่องด้วยประชาชนยังไม่มีการศึกษาและยังไม่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจในประเทศก้าวหน้า ในสังคมแบบนี้ประชาชนยังคงมีการพึ่งพิงหรือพึ่งพาอาศัยหัวหน้า เครือญาติ ผู้อาวุโส และผู้มีบารมีในท้องถิ่นที่สำคัญ ซึ่งจะมีความแตกต่างโดยสิ้นเชิงกับ “การปกครองท้องถิ่น” เนื่องด้วยการปกครองท้องถิ่น เป็นเรื่องของพลเมืองที่มีความรู้ในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง

รศ.ดร. รัตนา เสริมพงศ์ (2546: 201) ได้กล่าวถึงความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า “การปกครองท้องถิ่น” ประกอบด้วยคำว่า “การปกครอง” ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแปลความหมายว่า การคุ้มครองดูแลและการบริหาร กับคำว่า “ท้องถิ่น” ซึ่งหมายถึง พื้นที่หรือถิ่นที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ดังนั้น “การปกครองท้องถิ่น” จึงมีความหมายถึง การคุ้มครอง ดูแล และการบริหารพื้นที่หรือถิ่นที่แห่งใดแห่งหนึ่ง

สรุป ความหมายการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองคุ้มครอง ดูแล และการบริหารพื้นที่หรือถิ่นที่แห่งใดแห่งหนึ่ง โดยที่รัฐมีอำนาจ หน้าที่ในการบริหารงานในตำบล หมู่บ้าน เพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่ประชาชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ

2.2 ความเป็นมาของการปกครองท้องถิ่น

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2554 : 30) ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของการปกครองท้องถิ่น ไว้ว่า การจัดการปกครองท้องถิ่น ได้เริ่มต้นมาจากรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ซึ่งทรงมีพระราชดำริให้มีการฟื้นฟูการปกครองระดับหมู่บ้านที่มาแต่เดิมขึ้นใหม่ เพราะทรงเล็งเห็นว่าการปกครองในระดับนี้จำเป็นและสำคัญยิ่งในการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากเป็นหน่วยการปกครองที่ใกล้ชิดกับราษฎรมากที่สุด โดยได้ทรงให้มีการทดลองจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน ขึ้นที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อ ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2435) โดยให้ราษฎรเลือกกันเองเป็นผู้ใหญ่บ้านแทน

การแต่งตั้งโดยเจ้าเมืองตั้งแต่ก่อน นับแต่นั้นมาจึงได้มีการจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน ตามหัวเมืองต่าง ๆ โดยตราเป็นพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116

ต่อมาในรัชสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ขึ้นใช้บังคับแทน และได้มีการใช้สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

1. ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง
2. ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค
3. ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

จักรพันธ์ วังษ์บูรณาวาทย (2541: 101) อธิบายว่า ในระเบียบบริหารราชการ ส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็นจังหวัด อำเภอ ไม่ได้กล่าวถึง กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ไว้ด้วย แต่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ว่า การจัดการปกครองอำเภอ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แล้ว ยังให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องที่ ฉะนั้น เพื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แล้ว ราชการบริหารส่วนภูมิภาคของไทย อาจแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. จังหวัด
2. อำเภอ
3. กิ่งอำเภอ
4. ตำบล
5. หมู่บ้าน

2.3 การจัดการปกครองท้องที่

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2554 :30-38) ได้แบ่งการจัดการปกครอง ท้องที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ประกอบ ไปด้วย หมู่บ้าน ตำบล กิ่งอำเภอ อำเภอ

2.3.1 หมู่บ้าน

ก. การจัดตั้งหมู่บ้าน

หมู่บ้านตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ มี 2 ประเภท คือ หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ กับหมู่บ้านที่จัดขึ้นเป็นการชั่วคราว

1) หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ การจัดตั้งทำโดยประกาศจังหวัด
ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

หลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่

พระพุทธศักราช 2457

ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่ใช้อยู่ปัจจุบันนี้
ได้วางหลักเกณฑ์การตั้งหมู่บ้านไว้กว้าง ๆ 2 ประการ คือ

(1) ถ้าเป็นที่มีคนอยู่รวมกันมากถึงจำนวนบ้านน้อย ให้ถือเอาจำนวน
คนเป็นสำคัญประมาณราว 200 คน เป็นหมู่บ้านหนึ่ง

(2) ถ้าเป็นที่ผู้คนตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างไกลกัน ถึงจำนวนคนจะน้อย
ถ้ามีจำนวนบ้านไม่ต่ำกว่า 5 บ้านแล้ว จะจัดเป็นหมู่บ้านหนึ่งก็ได้

ในการที่จะพิจารณาจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ ก็จำเป็นจะต้องถือหลักเกณฑ์
ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยอนุโลมเช่นเดียวกับการตั้งตำบล แต่ทั้งนี้จะต้องพิจารณาถึงความ
จำเป็นและความเหมาะสมจริง ๆ โดยให้ถือความสะดวกแก่การปกครองเป็นประมาณ

หลักเกณฑ์ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

กระทรวงมหาดไทยได้วางหลักเกณฑ์การตั้งหมู่บ้านไว้ตามมติ
คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2539 ดังนี้

1) กรณีเป็นชุมชนหนาแน่น

(1) เป็นชุมชนที่มีราษฎรไม่น้อยกว่า 1,200 คน หรือมีจำนวน
บ้านไม่น้อยกว่า 240 บ้าน

(2) เมื่อแยกหมู่บ้านใหม่แล้ว หมู่บ้านใหม่จะต้องมีราษฎร
ไม่น้อยกว่า 600 คน หรือมีจำนวนบ้านไม่น้อยกว่า 120 บ้าน

(3) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการหมู่บ้าน สภาตำบล
หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

2) กรณีเป็นชุมชนห่างไกล

(1) เป็นชุมชนที่มีราษฎรไม่น้อยกว่า 600 คน หรือมีจำนวนบ้าน
ไม่น้อยกว่า 120 บ้าน

(2) เมื่อแยกหมู่บ้านใหม่แล้ว หมู่บ้านใหม่จะต้องมีราษฎร
ไม่น้อยกว่า 200 คน หรือมีจำนวนบ้านไม่น้อยกว่า 40 บ้าน

(3) ชุมชนใหม่ห่างจากชุมชนเดิมไม่น้อยกว่า 6 กิโลเมตร

(4) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการหมู่บ้าน สภาตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

2) หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นเป็นการชั่วคราว

หมู่บ้านชั่วคราว เป็นหมู่บ้านที่จัดขึ้นในกรณีที่ท้องที่อำเภอใดมีราษฎรไปตั้งชุมชนทำการหาเลี้ยงชีพแต่ในบางฤดู และจำนวนราษฎรซึ่งไปตั้งทำการอยู่มากพอสมควรจะจัดเป็นหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์การตั้งหมู่บ้านปกติได้ เพื่อความสะดวกแก่การปกครอง ให้นายอำเภอประชุมราษฎรในหมู่บ้านนั้น ๆ เลือก ว่าที่ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจและหน้าที่เหมือนผู้ใหญ่บ้านปกติ

ข. การจัดระเบียบการปกครองหมู่บ้านตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ การบริหารงานของหมู่บ้าน มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

- (1) ผู้ใหญ่บ้าน
- (2) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- (3) คณะกรรมการหมู่บ้าน

ผู้ใหญ่บ้าน

ในหมู่บ้านหนึ่งมีผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ทำหน้าที่ปกครองราษฎรในเขตหมู่บ้าน โดยมีที่มาจากการเลือกของราษฎรในหมู่บ้านนั้น

อำนาจหน้าที่ผู้ใหญ่บ้าน

อำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของผู้ใหญ่บ้านก็คือ การปกครองบรรดาราษฎรที่อยู่ในเขตหมู่บ้านของตน และมีอำนาจหน้าที่ในทางปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎรตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 มาตรา 27 และมาตรา 28 ดังนี้

1. อำนวยความเป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน
2. สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องที่
3. ประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้าน แจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือ

5. ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการให้บริการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  6. ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำ
  7. อบรมหรือชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในการนี้ สามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร
  8. แจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อบำบัด บำรุงรักษาอันตรายสาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ ผู้ประสบภัย
  9. จัดให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง
  10. ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ปกติซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบ พร้อมทั้งรายงานต่อนายอำเภอด้วย
  11. ปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือตามที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือ นายอำเภอมอบหมาย
- ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่และอำนาจในการที่เกี่ยวข้องกับความอาญาดังต่อไปนี้ คือ*
1. เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำผิดกฎหมาย เกิดขึ้นหรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้านของตน ต้องแจ้งความต่อกำนันนายตำบลให้ทราบ
  2. เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้านที่ใกล้เคียง ต้องแจ้งความต่อผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านนั้นให้ทราบ
  3. เมื่อตรวจพบของกลางที่ผู้ที่กระทำผิดกฎหมายมีอยู่ก็ดี หรือสิ่งของที่สงสัยว่าได้มาโดยการกระทำผิดกฎหมาย หรือเป็นสิ่งของสำหรับใช้ในการกระทำผิดกฎหมายก็ดี ให้จับสิ่งของนั้นไว้และรีบนำส่งต่อกำนันนายตำบล
  4. เมื่อปรากฏว่าผู้ใดกำลังกระทำผิดกฎหมายก็ดี หรือมีเหตุควรสงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำผิดกฎหมายก็ดี ให้จับตัวผู้นั้นไว้และรีบนำส่งต่อกำนันนายตำบล
  5. ถ้ามีหมายหรือมีคำสั่งตามหน้าที่ราชการ ให้จับผู้ใดในหมู่บ้านนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะจับผู้นั้น และรีบส่งต่อกำนัน หรือกรรมการอำเภอตามสมควร

6. เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้น หรือให้ยึด ผู้ใหญ่บ้าน ต้องจัดการให้เป็นไปตามหมาย

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

นอกจากจะมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครองหมู่บ้านแล้ว ยังมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้าน

ประเภทของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มี 2 ประเภท คือ

1. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง มีหมู่บ้านละ 2 คน เว้นแต่หมู่บ้านใดมีความจำเป็นต้องมีมากกว่า 2 คน ต้องขออนุมัติกระทรวงมหาดไทย

2. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่บ้านใดจะมีได้ต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติตามจำนวนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

คุณสมบัติของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านที่มาของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านและกำนันท้องถิ่นเป็นผู้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกราษฎรที่มีคุณสมบัติ แล้วให้กำนันรายงานไปยังนายอำเภอเพื่อออกหนังสือสำคัญแต่งตั้ง

ถ้าตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านว่างลงผู้ที่ได้รับคัดเลือกขึ้นมาแทนจะอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ที่ตนแทน

อำนาจหน้าที่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จักรพันธ์ วงษ์บุญธนาวาทย (2541: 151-153)

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติกิจการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเท่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ใหญ่บ้านให้กระทำ

2. เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านในกิจการที่ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่

3. รักษาการแทนผู้ใหญ่บ้าน เมื่อผู้ใหญ่บ้านไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ชั่วคราวตามที่ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน

2. ถ้ารู้เห็นหรือทราบเหตุการณใดเกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ให้นำความแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้านของตน หรือผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านใกล้เคียง ถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นในหมู่บ้านนั้น และรายงานให้ผู้ใหญ่บ้านของตนทราบ

3. ถ้ามีคนจรเข้ามาในหมู่บ้านและสงสัยว่าไม่ได้มาโดยสุจริตให้นำตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน

4. เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในหมู่บ้านต้องระงับเหตุ ปรามปรามติดตามจับผู้ร้ายโดยเต็มกำลัง

5. เมื่อตรวจพบหรือตามจับได้สิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด ให้รับนำส่งผู้ใหญ่บ้าน

6. เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดได้กระทำความผิดและกำลังจะหลบหนีให้ควบคุมตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน

7. ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่บ้านซึ่งสั่งการโดยชอบกฎหมาย

คณะกรรมการหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วย

- 1) ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประธานโดยตำแหน่ง
- 2) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 3) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง
- 4) ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง
- 5) กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2-10 คน โดยการเลือก

ของราษฎรในหมู่บ้าน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

หน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

1. ช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือที่นายอำเภอมอบหมายหรือผู้ใหญ่บ้านร้องขอ

2. เป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน

2.3.2 ตำบล

ตำบลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่รองลงมาจากอำเภอและกิ่งอำเภอ การจัดการปกครองตำบลเป็นไปตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งกำหนดให้ตำบล ประกอบด้วยหลาย ๆ หมู่บ้านรวมกัน

ก. หลักเกณฑ์การจัดตั้งตำบล

1) หลักเกณฑ์ตาม พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ได้วางหลักเกณฑ์การจัดตั้งตำบลไว้กว้าง ๆ ดังนี้

- (1) ตำบลหนึ่งประกอบด้วยหลายหมู่บ้านรวมกันราว 20 หมู่บ้าน

(2) ให้จัดทำเครื่องหมายเขตตำบลไว้ให้ชัดเจน โดยถือตามแนว
ลำห้วย ลำคลอง บึง บาง หรือสิ่งใดเป็นสำคัญ เช่น ภูเขา

(3) ถ้าไม่มีหมายเหตุ ไม่มีแนวตามข้อ (2) ก็ให้ทำหลักปักหมุดเขตไว้
ทุกด้านเป็นสำคัญ

2) หลักเกณฑ์ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

กระทรวงมหาดไทยได้วางหลักเกณฑ์การจัดตั้งตำบลไว้ ตามมติ
คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2539 ดังนี้

(1) กรณีเป็นชุมชนหนาแน่น

1. เป็นชุมชนที่มีราษฎรไม่น้อยกว่า 4,800 คน
2. มีหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 8 หมู่บ้าน
3. ได้รับความเห็นชอบจากสภาตำบล หรือสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล และที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

(2) กรณีเป็นชุมชนห่างไกล

1. เป็นชุมชนที่มีราษฎรไม่น้อยกว่า 3,600 คน
2. มีหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 6 หมู่บ้าน
3. ชุมชนใหม่ห่างจากชุมชนเดิมไม่น้อยกว่า 6 กิโลเมตร
4. ได้รับความเห็นชอบจากสภาตำบล หรือสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล และที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

ข. การจัดระเบียบปกครองตำบล

การบริหารราชการตำบล มีพนักงานปกครองตำบล ดังนี้คือ

1. กำนัน
2. แพทย์ประจำตำบล
3. สารวัตรกำนัน

กำนัน

ในตำบลหนึ่งมีกำนันคนหนึ่งเป็นผู้ปกครองและรับผิดชอบในการดูแล
ทุกข์สุขของประชาชนทุกหมู่บ้านทั่วทั้งตำบลนั้น

ให้นายอำเภอเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น เพื่อปรึกษาหารือ
คัดเลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งเป็นกำนัน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย
การคัดเลือกกำนัน พ.ศ. 2551 กำนันได้รับเงินค่าตอบแทนเป็นรายเดือน ซึ่งมีใช้เป็นเงินเดือน เพราะ
ไม่ได้มีฐานะเป็นข้าราชการแต่เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง

อำนาจหน้าที่กำนัน จักรพันธ์ วงษ์บูรณาวาทย์ (2541: 132-133)

อำนาจหน้าที่ของกำนันตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 34 -40

แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2552 ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล
2. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับคดีอาญา
3. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับคนเดินทาง ซึ่งกำนันต้องจัดให้มีที่พักอาศัยตามสมควร และช่วยจัดหาผู้นำทาง ซึ่งกำนันต้องจัดให้มีที่พักอาศัยตามสมควรและช่วยจัดหาผู้นำทาง และเสบียงอาหารให้แก่ผู้เดินทางมาในราชการ
4. อำนาจหน้าที่ตรวจตรา ดูแลรักษาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์
5. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการทะเบียน เช่น ทะเบียนคนเกิด คนตาย ทะเบียนลูกคอกสัตว์พาหนะ
6. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับภาษีอากร
7. อำนาจหน้าที่ทุกอย่างเช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้าน
8. เป็นประธานคณะกรรมการสภาตำบลโดยตำแหน่ง
9. กำนันต้องร่วมมือและช่วยเหลือนายอำเภอและองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อันอยู่ในตำบลนั้น

แพทย์ประจำตำบล

การดำรงตำแหน่งของแพทย์ประจำตำบล ต้องให้กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ประชุมพร้อมกันเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติต่อไปนี้คือบุคคลผู้มีสัญชาติไทยและมีความรู้ในวิชา แพทย์แผนปัจจุบันหรือแผนโบราณ ตลอดจนเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในตำบลนั้น เว้นแต่ผู้ที่เป็นแพทย์ประจำตำบลใกล้เคียงกันและยอมกระทำการรวมเป็นสองตำบลและต้องได้รับความเห็นชอบจาก ผู้ว่าราชการจังหวัด

เมื่อเลือกผู้มีคุณสมบัติแล้วจึงเสนอชื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเป็น แพทย์ประจำตำบล

อำนาจหน้าที่ของแพทย์ประจำตำบล จักรพันธ์ วงษ์บูรณาวาทย์

(2541: 134)

1. ร่วมประชุมกับกำนันผู้ใหญ่บ้านและร่วมมือในการจัดการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล

2. ตรวจตราความเจ็บไข้ที่เกิดขึ้นแก่ราษฎรในตำบลนั้น และตำบลที่ใกล้เคียง ถ้าเกิดโรคติดต่ออันตราย เช่น อหิวาตกโรค กาฬโรค ไข้ทรพิษ ต้องจัดการป้องกันด้วยการแนะนำกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตั้งราษฎรให้จัดการป้องกันโรค และแพทย์ประจำตำบลต้องชี้แจงแก่ราษฎรให้รู้วิธีป้องกันโรค นอกจากนี้แพทย์ประจำตำบลต้องรายงานไปยังนายอำเภอให้ทราบ จนกว่าโรคติดต่ออันตรายจะสงบลง และต้องร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสาธารณสุขประจำจังหวัด ในการตรวจตราป้องกันโรคนั้น

สารวัตรกำนัน

ในตำบลหนึ่ง ๆ ให้มีสารวัตรกำนันจำนวน 2 คน ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยและรับใช้สอยของกำนัน ผู้ที่จะเป็นสารวัตรกำนันนั้นแล้วแต่กำนันจะร้องขอให้เป็น แต่ต้องได้รับความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดและกำนันมีอำนาจเปลี่ยนสารวัตรกำนันได้

2.3.3 กิ่งอำเภอและอำเภอ

หลักเกณฑ์การจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอ

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2547 มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอ ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ดังนี้

1. การจัดตั้งกิ่งอำเภอ

- 1) มีราษฎรไม่น้อยกว่า 25,000 คน
- 2) มีตำบล 4 ตำบลขึ้นไป
- 3) ที่ว่าการกิ่งอำเภอใหม่ควรมีระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอเดิม ไม่น้อยกว่า 20 กิโลเมตร ทั้งนี้ให้ใช้ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) และข้อเท็จจริงจากการสำรวจของจังหวัดนำมาประกอบการพิจารณา
- 4) ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาตำบลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ตามลำดับ

2. การจัดตั้งอำเภอ

- 1) ได้รับการจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 2) มีราษฎรไม่น้อยกว่า 35,000 คน
- 3) ต้องได้รับความเห็นชอบที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดตามลำดับ

3. การจัดตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอกรณีที่ไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ข้อ 1

และ ข้อ 2

หากการพิจารณาตั้งกิ่งอำเภอและอำเภอ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ 1 และ ข้อ 2 แต่มีเหตุผลความจำเป็นพิเศษทางภูมิประเทศ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองหรือ ความมั่นคง เช่น 1) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว 2) พื้นที่ปัญหาด้านความไม่สงบเรียบร้อย 3) พื้นที่ชายแดน 4) พื้นที่โครงการพระราชดำริ ฯลฯ ให้กระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา จัดตั้งเป็นกรณีไป

3. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ความเป็นมา

โกวิท วัฒนงาม (2552: 254-260) อบท. (องค์การบริหารส่วนตำบล) คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538

พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้การปรับฐานะการบริหารงาน ในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศ ออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับยกฐานะเป็นนิติบุคคล อัน ได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท (ปัจจุบันยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดแล้ว)

2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วน ท้องถิ่น ปัจจุบันมี จำนวน 5,492 แห่ง

พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้มีการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในประเด็นต่าง ๆ ทั้งโครงสร้างที่มาของสมาชิก อบต. อำนาจหน้าที่ของ อบต. เป็นต้น

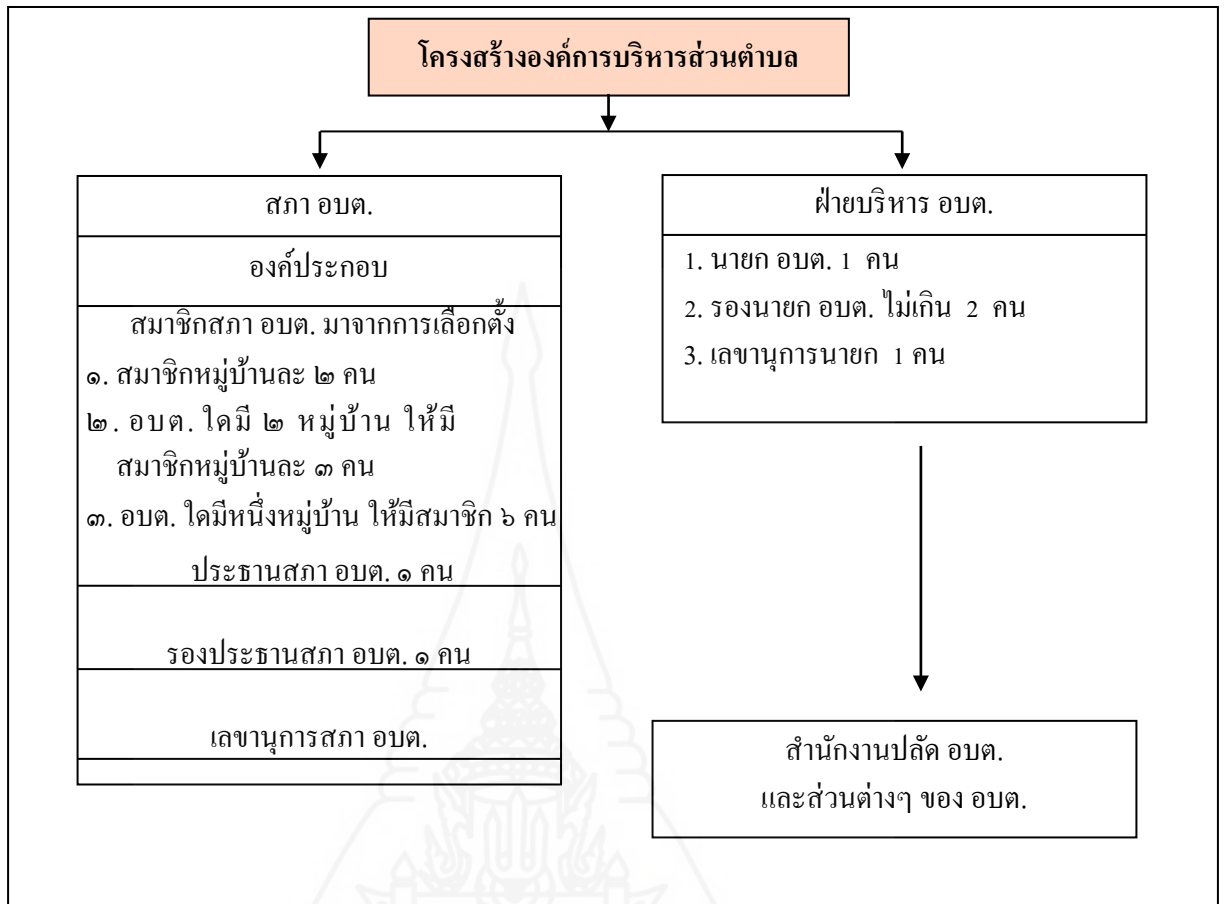
พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ แก้ไขชื่อเรียกบุคคลและคำศัพท์กฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ

พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้แก้ไขให้นายกองการบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

พ.ศ. 2552 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ได้แก้ไขเพื่อเป็นการเปิดกว้างของสิทธิของประชาชน ทั้งสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้งและสิทธิของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง โดยให้นายกองการบริหารส่วนตำบล ดำรงตำแหน่งนับตั้งแต่วันเลือกตั้งและมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

1. โครงการองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
2. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน
3. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายก อบต. 1 คน รองนายก อบต. 2 คน และ เลขานุการนายก 1 คน
4. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และส่วนต่าง ๆ ของ อบต. ซึ่งมีพนักงานส่วนตำบล ซึ่งเป็นข้าราชการซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการของ อบต. โดยมีปลัด อบต. เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างของ อบต. และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของ อบต. ให้เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่นายก อบต. มอบหมาย

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิ : โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552

อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โกวิทช์ พวงงาม (2552: 258-260)

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการของ องค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร อบต. ให้เป็นไปตามนโยบายและ แผนพัฒนาตำบลตาม (1) และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

อำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(3) รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

(4) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องทำ

องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และมีบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยบัญญัติหน้าที่ที่ อบต. จะต้องทำ ดังนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

อำนาจหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำ

นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้ อบต. ที่มีความสามารถ มีศักยภาพเพียงพอ อาจจัดทำกิจการในองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 13 ข้อ ดังนี้

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ อบต.
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ หรือท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ของ อบต. ที่กล่าวมานั้นไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลแต่ต้องแจ้งให้ อบต. ทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หาก อบต. มีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นของ อบต. ไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

4. บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

โกวิทย์ พวงงาม (2552: 292-302) อธิบายว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรฝ่ายบริหาร เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทำหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับ และข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรับผิดชอบต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ แผน 3 ปี แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี แผนปฏิบัติการ ทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และข้อบัญญัติเรื่องอื่นๆ ที่บังคับใช้ในเขตพื้นที่ตำบล รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งมีหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจแต่งตั้งผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อช่วยปฏิบัติหน้าที่ตามที่

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน แต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ดังนี้

1. ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหัวหน้า
2. เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิด ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ตามระเบียบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด
3. มีอำนาจในการปฏิบัติตามกฎหมายปกครองท้องถิ่นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเช่นเดียวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายบำรุงท้องที่หรือกฎหมายอื่นๆ เท่าที่รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นควรและได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

เมื่อพิจารณาถึงบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2552 ในส่วนอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลต้องกระทำหรืออาจกระทำนั้นเป็นภารกิจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งรวมถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง ในฐานะที่เป็นฝ่ายบริหารที่ต้องควบคุมและรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2552 ซึ่งมีภารกิจและอำนาจหน้าที่หลายด้านเช่นเดียวกันกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาในเขตพื้นที่ตำบล จึงขอสรุปบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการศึกษาครั้งนี้เป็น 3 ประเด็น ได้แก่ บทบาทด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล บทบาทด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น และบทบาทด้านด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

4.1 บทบาทด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และเพื่อรองรับการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะผู้รับผิดชอบต่อการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีพนักงาน

ส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจะต้องบริหารงานและกิจการอันเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานดำเนินการให้เสร็จสิ้นเรียบร้อย ตามกำหนดเวลาของระเบียบราชการ พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมีผลสำเร็จที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงองค์กรให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้สามารถบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชนอย่างรวดเร็ว ปรับปรุงระบบการวางแผนให้เป็นเครื่องมือแก้ไขปัญหของท้องถิ่น นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงาน และประชาสัมพันธ์งานการให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เป็นต้น

ในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดูแลให้การบริหารเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 รวมทั้งบริหารตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

(1) ตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552

1.1 การพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

1.2 การดำเนินการที่ต้องทำในเขต อบต. ดังนี้

(1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

(2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้ง

กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

(7) คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม

อันดีของท้องถิ่น

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือ

บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

1.3 การดำเนินการที่อาจจัดทำกิจการในเขต อบต. ดังนี้

(1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

(2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(3) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

(4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

(5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ส่งเสริมให้มี

อุตสาหกรรมในครอบครัว

(6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

(7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

(8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติ

ของแผ่นดิน

(9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ อบต.

(10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ หรือท่าข้าม

(11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

(12) การท่องเที่ยว

(13) การผังเมือง

1.4 เมื่อกระทรวง ทบวง กรม หรือ องค์การหรือหน่วยงานของรัฐที่จะดำเนินการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลต้องแจ้งให้ อบต. ทราบล่วงหน้าตามสมควร หาก อบต. มีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว ให้นำความเห็นของ อบต. ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการนั้นด้วย

1.5 การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ อบต. ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

1.6 มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการของทางราชการในตำบล

1.7 ออกข้อบัญญัติ อบต. เพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ของ อบต. ในกรณีนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน 1,000 บาท

1.8 ขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการของ อบต. เป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม

1.9 ทำกิจการนอกเขต อบต. หรือร่วมกับสภาตำบล อบต. หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำการร่วมกันได้

(2) การบริหารกิจการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- 3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 4) การสาธารณสุขปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- 5) การสาธารณสุขการ
- 6) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- 7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- 8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 9) การจัดการศึกษา
- 10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 11) การบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 14) การส่งเสริมกีฬา
- 15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- 19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- 20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- 21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- 22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- 23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ

24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25) การผังเมือง

26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28) การควบคุมอาคาร

29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

โกวิท พวงงาม (2552: 292-293) *สรุปบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้*

1. ก่อนเข้ารับหน้าที่ นายองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่มีการลงมติ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกคน และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นประจำทุกปี

2. อำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 35/5 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2552 กำหนดไว้ดังนี้

1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

4.2 บทบาทด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทเป็นผู้นำท้องถิ่น โดยผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทหรืออิทธิพลต่อผู้อื่นในองค์กรหรือหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นความคิดหรือพฤติกรรมในการทำงาน ส่วนการเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง ความสามารถในการวางแผน การจัดองค์การ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การตัดสินใจและการจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร (เอกชัย กี่สุขพันธ์ 2538 : 98-99)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะเป็นผู้นำท้องถิ่น จะต้องปฏิบัติหน้าที่ โดยมีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ โดยจะต้องยึดเอาความต้องการ ความจำเป็น ความสุข ความเดือดร้อนของผู้เกี่ยวข้อง หมายถึงประชาชนเป็นหลัก แล้วจึงใช้ความคิด และการตัดสินใจ ตามกระบวนการของทางราชการมาดำเนินการเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา โดยควรมีคุณลักษณะสำคัญหลายประการ

พรนพ พุกกะพันธ์ (2544 : 18-19) ได้สรุปคุณลักษณะผู้นำที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ มีดังต่อไปนี้

1. จะต้องมีความฉลาด (INTELLIGENCE) ผู้นำจะต้องมีระดับความรู้และสติปัญญาโดยเฉลี่ยสูงกว่าบุคคลที่เขาเป็นผู้นำ เพราะผู้นำจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ต้องการจะติดต่อกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้คนอื่นยอมรับฟังความคิด ผู้นำจะต้องเป็นผู้ที่กระตุ้นสมาชิกที่เป็นผู้ตามเขา และจะต้องเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมของคนอื่นที่ติดต่อกับเขา

2. จะต้องมีความวุฒิภาวะทางสังคมและใจกว้าง (SOCIAL MATURITY & BREADTH) คือ จะต้องมีความสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวอย่างกว้างขวาง มีความวุฒิภาวะทางอารมณ์จะต้องยอมรับสภาพต่าง ๆ ไม่ว่าจะแพ้หรือชนะ ไม่ว่าจะผิดหวังหรือสำเร็จ ผู้นำจะต้องมีความอดทนต่อความคับข้องใจต่าง ๆ พยายามขจัดความรู้สึกต่อต้านสังคมหรือต่อต้านคนอื่นให้เหลือน้อยที่สุด เป็นคนมีเหตุผลเป็นคนเชื่อมั่นในตนเอง และนับถือตัวเอง

3. จะต้องมีความแรงจูงใจภายใน (INNER MOTIVATION & ACHIEVEMENT DRIVE) ผู้นำจะต้องมีความแรงจูงใจภายในสูง และจะต้องมีความขยันที่จะทำอะไรให้ดีขึ้น ให้สำเร็จอยู่เรื่อย ๆ เมื่อทำสิ่งหนึ่งสำเร็จก็ต้องการที่จะทำสิ่งอื่นต่อไป เมื่อทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดสำเร็จก็จะกลายเป็นแรงจูงใจท้าทายให้ทำสิ่งอื่นให้สำเร็จต่อไป ผู้นำจะต้องทำงานหนักเพื่อความพึงพอใจของตนเองมากกว่าสิ่งตอบแทนจากภายนอก ผู้นำจะต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูง เพราะความรับผิดชอบจะเป็นบันไดที่ทำให้เขามีโอกาสประสบความสำเร็จ

4. จะต้องมีความเจตคติเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ (HUMAN RELATIONS ATTITUDES) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จนั้น เขายอมรับเสมอว่างานที่สำเร็จนั้นมีคนอื่นช่วยทำไม่ใช่เขาทำเอง ดังนั้น เขาจะต้องพัฒนาความเข้าใจและทักษะทางด้านสังคมที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้นำจะต้องให้ความนับถือผู้อื่นและจะต้องระลึกอยู่เสมอว่า ความสำเร็จในการเป็นผู้นำนั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือกับผู้อื่น และการติดต่อกับบุคคลอื่นในฐานะที่เขาเป็นบุคคล ไม่ใช่ในฐานะที่เขาเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานเท่านั้น ผู้นำจะต้องยอมรับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนอื่น และมีความสนใจร่วมกับคนอื่น

รังสรรค์ ประเสริฐศรี(2550 : 14-15)ได้กล่าวถึงคุณลักษณะพื้นฐานของผู้นำ ดังนี้

1. สุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ถือว่าเป็นคุณลักษณะพื้นฐานอันดับแรกของผู้นำทุกคน เพราะว่าถ้ามีร่างกายที่พร้อมแล้วก็จะทำให้ปัจจัยอื่น ๆ ตามมา เช่น ในด้านของจิตใจสติปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. สติปัญญาเฉลียวฉลาดเป็นเลิศและมีไหวพริบดี ผู้นำต้องใช้ความคิดในการนำผู้อื่น จึงจำเป็นต้องมีสติปัญญาคือเพื่อที่จะสามารถกำหนดทิศทางในการไปสู่เป้าหมายให้ประสบผลสำเร็จได้

3. มีความสามารถในการวิเคราะห์ ผู้นำต้องรู้จักวิเคราะห์จำแนกแยกประเภทเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

4. มีความรอบรู้และความคิดริเริ่ม กล่าวคือ ต้องเป็นผู้เริ่มต้นทำในสิ่งแปลก ๆ ใหม่ๆ กล่าวได้กล้าเสีย

5. เป็นที่พึ่งแก่ผู้อื่นและเชื่อถือไว้ใจได้ ผู้นำต้องเป็นเสาหลัก ทำตัวให้เป็นแบบอย่างให้แก่ผู้ตาม สร้างความไว้วางใจให้กับผู้ตาม ไม่ทำให้ผู้ตามต้องผิดหวังในตัวผู้นำ

6. มีจิตใจและอารมณ์มั่นคงผู้นำต้องมีความมั่นคงทางจิตใจไม่ตัดสินใจรวนเรและควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์

7. รู้จักปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม ผู้นำควรปรับตัวให้เข้ากับภาวะแวดล้อมและเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

8. มีคุณลักษณะและความประพฤติส่วนตัวดี ผู้นำควรมีความประพฤติดี วางตัวได้เหมาะสม เสมอต้นเสมอปลาย นำเลื่อมใสศรัทธา

ผู้นำที่อยู่ในภาครัฐกิจ จะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประชาชน ผู้นำควรตระหนักในการปฏิบัติตนกับประชาชนที่มาติดต่อ ดังนี้

1. สรรวมกริยาวาจา มีความสุภาพเรียบร้อย ผู้นำต้องให้เกียรติแก่ประชาชนผู้มาติดต่อขอใช้บริการ เช่น การพูด การกระทำและพฤติกรรมที่แสดงออก

2. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าพบและร้องเรียนได้ง่าย ผู้นำต้องไม่ถือตัว วางตัวแบบเจ้าขุนมูลนายหรือวางตัวเป็นนายประชาชน

3. ช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงใจ ผู้นำต้องเต็มใจที่จะช่วยเหลือประชาชน มีใจที่จะให้บริการอย่างแท้จริง

4. ให้ความเสมอภาคแก่ประชาชนผู้มาติดต่อ ผู้นำจะต้องไม่เลือกปฏิบัติต่อประชาชน ให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง

5. อย่าทำตนเป็นคนเห็นแก่ได้ ผู้นำจะต้องเสียสละบางสิ่งบางอย่างให้กับประชาชนบ้าง เช่น เสียสละเวลา เสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อที่จะทุ่มเทการทำงานให้แก่ประชาชนและสังคม เป็นต้น

รังสรรค์ ประเสริฐศรี(2550: 19) คุณลักษณะผู้นำที่ดี มีคุณลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. มีความกล้าหาญในการตัดสินใจ เพราะว่าบางครั้งการเปลี่ยนแปลงย่อมก่อให้เกิดผลกระทบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่บุคคลในองค์กร หรือในสังคม ซึ่งบางคนอาจจะพอใจและไม่พอใจ แต่ผู้นำจะต้องกล้าหาญกระทำ

2. มีวิสัยทัศน์ เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

3. มีการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศข้อเท็จจริง ผู้นำจำนวนมากอาจจะยึดสไลด์การบริหารงานแบบเดิมๆ คือ การใช้สามัญสำนึก โดยอาจจะละเลยต่อการใช้สารสนเทศที่เป็นข้อเท็จจริง (facts) ในการประกอบการตัดสินใจ จึงทำให้เกิดความผิดพลาดหรืออาจทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

4. มีความสามารถในการสื่อสาร ผู้นำจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นโดยใช้สื่อในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และตรงตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการพูด การเขียน และการแสดงออกโดยการกระทำเพื่อสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ

5. มีทักษะในการฟัง เนื่องจากว่าการฟังเป็นการจับใจความของผู้พูด และสามารถวิเคราะห์ถึงความรู้สึกนึกคิดในเบื้องลึก ตลอดจนสิ่งที่ผู้พูดมีความกังวลอยู่ และรวมถึงพฤติกรรมที่อาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากเรื่องราวต่าง ๆ

6. มีความเข้าใจในวัฒนธรรมองค์กร เพราะว่าสิ่งที่ยึดถือประเพณีปฏิบัติในองค์กร อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา เป็นสิ่งสำคัญซึ่งผู้นำจะต้องวิเคราะห์และเข้าใจ ตลอดจนพร้อมที่จะประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร

7. มีการมอบอำนาจ ผู้นำจะต้องมีความเชื่อมั่นในตัวผู้ตามและไว้วางใจในการทำงาน โดยมีการมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้ตามควบคู่ไปกับการมอบหมายงานด้วย

8. มีความสามารถในการสร้างผู้นำรุ่นใหม่ ผู้นำจะต้องสร้างให้ผู้อื่นเป็นผู้นำด้วยในทุกๆ ลำดับชั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความเชื่อมโยงและประสานความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้ดี-เรียกได้ว่าเก่งเป็นทีมดีกว่าเก่งคนเดียว

9. มีการพัฒนาองค์การให้มีการเรียนรู้ตลอด ผู้นำจะต้องเสริมสร้างบรรยากาศให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ เพื่อเรียนรู้ซึ่งกันและกันในกลุ่มสมาชิกขององค์การ อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความรักสามัคคีในหมู่คณะ และยังเป็นพลังร่วมขององค์การอีกด้วย

10. มีความใจกว้าง ผู้นำต้องมีความเป็นผู้ฟังที่ดี สามารถเข้าใจและรับฟังความต้องการของคนอื่นให้เกิดประโยชน์ คิดแบบ ชนะ-ชนะ

ฮอดเกตต์ส (Hodgetts 1999 อ้างถึงใน ขงยุทธ เกษสาคร 2542: 95) ได้แสดงแนวคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณลักษณะพิเศษของบุคคลที่จะมีส่วนสำคัญในการสร้างภาวะผู้นำมีดังนี้

1. การมีสติปัญญาเหนือผู้อื่น (Superior Intelligence) จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพส่วนใหญ่จะมีระดับสติปัญญาสูง
2. การมีความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ผู้นำที่ดีจะต้องมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ นั่นคือ จะต้องเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการและมีความยุติธรรม (Conscientious) ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ในกรณีที่เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ผู้นำที่ดีจะต้องเป็นที่พึ่งพา ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำได้
3. การรู้จักใช้แรงจูงใจ (Motivation Drive) ผู้นำที่ดีจะต้องรู้ว่าการจูงใจเป็นภาวะความต้องการภายในจิตใจของบุคคล โดยธรรมชาติคนต้องการรางวัล (Reward) ความก้าวหน้าในอาชีพ การงาน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง (Promotion) และการมีผู้ใต้บังคับบัญชาที่ชาญฉลาดเพิ่มมากขึ้น สิ่งดังกล่าวสามารถกระตุ้นหรือเร้าเพื่อช่วยให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้งานที่ตนรับผิดชอบประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย
4. การมีทักษะในการแก้ไขปัญหา (Problem-Solving Skills) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จมักจะเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วย โดยที่จะมองว่าปัญหาคือสิ่งที่ท้าทาย และเป็นโอกาสที่จะได้พิสูจน์ถึงความสามารถในการจัดการของตนเอง
5. การมีทักษะด้านการบริหาร (Managerial or Administrative Skills) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะผู้นำตามลำดับสายการบังคับบัญชา จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับทักษะด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.1 ทักษะทางด้านเทคนิค (Technical Skills) เป็นความรู้ความชำนาญในระดับปฏิบัติการ โดยจะต้องรู้ว่างานแต่ละงานจะต้องปฏิบัติอย่างไร ซึ่งทักษะทางด้านนี้มีความสำคัญมากสำหรับผู้บริหารระดับต้น (Lower-level) อันได้แก่ ผู้ควบคุมงาน (Foremen or Supervisor)

5.2 ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skills) เป็นความรู้เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งทักษะด้านนี้มีความสำคัญมากสำหรับผู้บริหารระดับกลาง (Middle-level) ผู้ซึ่งจะต้องทำหน้าที่ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ

5.3 ทักษะทางด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) เป็นความรู้เกี่ยวกับการจัดการในทุกด้านขององค์กร เพื่อให้ทุกฝ่ายขององค์กรประสานเข้าด้วยกัน ทักษะนี้ครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหมด นโยบาย ยุทธวิธีการทำงาน เทคนิคการพัฒนา การจัดระบบการทำงาน ตลอดจนการควบคุมประสานงาน ซึ่งทักษะด้านนี้มีความสำคัญมากสำหรับผู้บริหารระดับสูง

4.3 บทบาทด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

4.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547: 2-3) ได้อธิบายว่า บูรณาการ มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า integration มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน integrat หมายถึง การทำให้รวมกันได้ทั้งหมด ไม่มีส่วนใดขาดหายไป การบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้าเป็นส่วนประกอบของอีกสิ่งหนึ่งเพื่อให้สิ่งนั้นเกิดความสมบูรณ์ขึ้น มักเป็นการรวมกันของส่วนประกอบย่อยที่มีความแตกต่างกันตั้งแต่สององค์ประกอบขึ้นไป ให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของแกนหลักหรือส่วนทั้งหมดที่ใหญ่กว่า องค์ประกอบย่อยดังกล่าวโดยปกติจะแยกส่วนกันอยู่ อาจดูเหมือนไม่สามารถเข้ากันได้หรืออาจมีลักษณะที่ขัดแย้งกัน แต่เมื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เข้าด้วยกันใหม่ภายใต้แกนร่วมเดียวกันกลับสามารถรวมความแตกต่างเหล่านั้นเข้าด้วยกันได้ และส่งผลให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ศิริรัตน์ ทศนกิจ (2548: 50) ได้ให้ความหมายว่า กระบวนการนำหน่วยย่อยมากกว่าสองหน่วยที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน มาจัดสรรเชื่อมโยงกันเป็นหน่วยเดียวที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ โดยการระดมความคิด การประสานกันของรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ และทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างสอดคล้องกลมกลืนเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

สามารถสรุปความหมายข้างต้นได้ว่า การบูรณาการ หมายถึง การผสมผสานกลมกลืนระหว่างหน่วยย่อยต่าง ๆ ที่อาจมีทั้งความเหมือนกันและแตกต่างกัน โดยแต่ละหน่วยย่อยนั้นช่วยเหลือและพึ่งพิงอาศัยซึ่งกัน โดยการระดมความคิด การประสานกันของรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ และทรัพยากรที่มีอยู่ในการดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงและครบถ้วนสมบูรณ์

4.3.2 บทบาทการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในบทบาทการบูรณาการตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นนั้น จะต้องบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการวางแผนพัฒนาแบบบูรณาการ วิเคราะห์ตรวจสอบว่ามีภารกิจใดบ้างที่ดำเนินการอยู่หรือจะดำเนินการในอนาคต ซึ่งเป็นภารกิจที่มีลักษณะงานเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันหรือมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจที่สำเร็จลุล่วงเช่นเดียวกันกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนพื้นที่ของภาครัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนและรู้ปัญหาความทุกข์ของประชาชนได้มากที่สุด โดยจะต้องมีการบูรณาการช่วยเหลือกัน การระดมความคิด การประสานกันของรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ และทรัพยากรที่มีอยู่ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วง อันจะเป็นผลให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้รับบริการสาธารณะและการรับบริการจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้รวดเร็วขึ้น ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นส่งผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปตามนโยบายแห่งรัฐและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ต่อไป

4.3.3 การวางแผนพัฒนาแบบบูรณาการ (Integrated Development Planning :

IDP) (เสรี พงศ์พิศ 2547: 92-95)

การวางแผนพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นวิธีการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake holders) เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาเป็นการสร้างกรอบการพัฒนา ประสานงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชากรในท้องถิ่น (เช่น อบต. เทศบาล) โดยพิจารณาเงื่อนไขและปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อการพัฒนาแผนดังกล่าว พิจารณาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรอบด้านและเป็นองค์รวม ไม่แยกส่วน รวมทั้งสร้างกรอบการใช้ที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน งานบริการและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แผนย่อยและโครงการต่าง ๆ ต้องเกิดขึ้นภายใต้กรอบนี้ กรอบงบประมาณประจำปีของ อบต. ก็ต้องใช้ตามกรอบดังกล่าว

กระบวนการวางแผนบูรณาการ เป็นการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ

1) การวิเคราะห์

มีการรวบรวมข้อมูลสภาพการณ์ เจ็อนไขปัญหาของประชาชน สาเหตุของปัญหาการค้นพบทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ประเมินสถานภาพการพัฒนาของท้องถิ่นในขณะปัจจุบันจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของประเด็น ของปัญหา และสาเหตุข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งในท้องถิ่น และจากภายนอก (ที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนา)

2) ยุทธศาสตร์

เป็นการหาทางแก้ไขปัญหาจากที่ค้นพบในขั้นตอนที่ 1 โดยการพัฒนาวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ยุทธวิธี (วิธีการเพื่อให้ถึงเป้าหมาย) และพัฒนาโครงการ

3) โครงการ

เป็นการพัฒนาโครงการ โดยตั้งอยู่บนฐานของแนวทางที่วางไว้ในขั้นตอนที่ 2 โครงการต่าง ๆ ต้องพัฒนาขึ้นมาภายใต้กรอบและคำถามคือ ใครจะได้ประโยชน์จากโครงการ ใช้งบประมาณเท่าไร ใช้งบประมาณจากไหน ใช้เวลานานเท่าไร ใครเป็นผู้บริหารจัดการโครงการ

4) การบูรณาการ

เมื่อได้พัฒนาโครงการแล้วก็ควรตรวจสอบให้ดีอีกครั้งว่า โครงการเหล่านี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่วางไว้ในขั้นตอนที่ 2 หรือไม่ เพราะโครงการเหล่านี้จะเป็นหน้าตาของแผนพัฒนาทั้งหมด แล้วก็ถึงขั้นการบูรณาการ การดำเนินงานเพื่อตอบสนองวิถีของผู้คน โดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน แม้ว่าจะตั้งประเด็นเฉพาะขึ้นมา เช่น สิ่งแวดล้อม สุขภาพ เอดส์ ยาเสพติด เด็ก คนชรา การดำเนินงานจะต้องไม่แยกส่วน แต่พิจารณาจากปัญหาชีวิตของกลุ่มคนเป้าหมายและประเด็นเป้าหมายเป็นสำคัญ

การจัดทำแผนพัฒนาแบบบูรณาการนั้น เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีทุกส่วนอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ โดยเฉพาะการให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลด้วย ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความผสมกลมกลืนกับวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่มากขึ้น

5. องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร (<http://www.dla.go.th>)

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว มีจำนวน 5 แห่ง ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโพธิ์ไทร (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลป่าต้ว) จำนวน 12 หมู่บ้าน
2. องค์การบริหารส่วนตำบลกระจาย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกระจายทั้งตำบล จำนวน 13 หมู่บ้าน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกนาโก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโคกนาโกทั้งตำบล จำนวน 16 หมู่บ้าน
4. องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงเพ็ง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเชียงเพ็งทั้งตำบล จำนวน 7 หมู่บ้าน
5. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลศรีฐานทั้งตำบล จำนวน 9 หมู่บ้าน

ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานในเขตอำเภอป่าต้ว

ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานในเขตอำเภอป่าต้ว ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบล 5 แห่ง รวมทั้งสิ้น 132 คน ดังนี้ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

องค์การบริหารส่วนตำบล	ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น (คน)
1. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทร	
- นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	2
- เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	1

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

องค์การบริหารส่วนตำบล	ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภา ท้องถิ่น (คน)
- ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	21
2. องค์การบริหารส่วนตำบลกระจาย	
- นายกองตำบล	1
- รองนายกองตำบล	2
- เลขานุการนายกองตำบล	1
- ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	23
3. องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน	
- นายกองตำบล	1
- รองนายกองตำบล	2
- เลขานุการนายกองตำบล	1
- ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

องค์การบริหารส่วนตำบล	ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภา ท้องถิ่น (คน)
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	13
4. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกนาโก	
- นายกององค์การบริหารส่วนตำบล	1
- รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล	2
- เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล	1
- ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- รองประธานประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	29
5. องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงเพ็ง	
- นายกององค์การบริหารส่วนตำบล	1
- รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล	2
- เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล	1
- ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- รองประธานประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	1
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	11
รวม	132

6. การปกครองท้องที่ในอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

ข้อมูลทั่วไปของอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร (www.yasothon.go.th/)

คำขวัญอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

“แดงไทโต แดงโมหวาน หมอนขวานผ้าขิด แหล่งผลิตสินค้าพื้นเมือง ลือเลื่อง
พระอาฮาม”

6.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอป่าดัว เป็นอำเภอ 1 ใน 9 ของจังหวัดยโสธร ตั้งอยู่ตอนกลางของจังหวัด
ยโสธร ห่างจากกรุงเทพมหานคร 560 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดประมาณ 28 กิโลเมตร ที่ว่าการ
อำเภอตั้งอยู่บ้านโพธิ์ไทร หมู่ที่ 4 ตำบลโพธิ์ไทร มีทางหลวงแผ่นดินตัดผ่าน หมายเลข 202
สายยโสธร-อำนาจเจริญ มีเนื้อที่ประมาณ 308 ตารางกิโลเมตร หรือ 192,500 ไร่

ประชากร รวมทั้งสิ้น 35,192 คน แยกเป็นชาย 17,676 คน หญิง 17,516 คน
ความหนาแน่นเฉลี่ย 130.659 คน/ตารางกิโลเมตร

อำเภอป่าดัว ตั้งอยู่ทางตอนกลางของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครอง
ข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอกุดชุมและอำเภอไทยเจริญ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเมืองอำนาจเจริญและอำเภอหัวตะพาน

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอกำเขื่อนแก้ว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองยโสธรและอำเภอกุดชุม

การปกครอง แบ่งเขตการปกครองตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457
เป็น 5 ตำบล 57 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตำบลโพธิ์ไทร ประกอบด้วยหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านโพธิ์ไทร
หมู่ 2 บ้านโพธิ์ศรี หมู่ 3 บ้านป่าตอง หมู่ 4 บ้านป่าดัว หมู่ 5 บ้านโพธา หมู่ 6 บ้านโพธิ์ญาณ หมู่ 7
บ้านกลาง หมู่ 8 บ้านหนองแสง หมู่ 9 บ้านโพธิ์ไทร หมู่ 10 บ้านสระเกษ หมู่ 11 บ้านโคกสะอาด
หมู่ 12 บ้านร่มโพธิ์

2. ตำบลกระจ่าย ประกอบด้วย 13 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านกระจ่าย หมู่ 2
บ้านนิคม หมู่ 3 บ้านกระจ่าย หมู่ 4 บ้านคำเกิด หมู่ 5 บ้านหนองบาก หมู่ 6 บ้านเชียงเครือ หมู่ 7
บ้านคำเกิดใหม่ หมู่ 8 บ้านม่วงไข่ หมู่ 9 บ้านโคกพระเจ้า หมู่ 10 บ้านคำสร้างบ่อ หมู่ 11
บ้านโนนรัง หมู่ 12 บ้านหนองบาก หมู่ 13 บ้านกระจ่าย

3. ตำบลโคกนาโก ประกอบไปด้วย 16 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านดงสว่าง หมู่ 2 บ้านโคกกลาง หมู่ 3 บ้านนาดี หมู่ 4 บ้านโคกนาโก หมู่ 5 บ้านหนองแซ่ หมู่ 6 บ้านหนองชุม หมู่ 7 บ้านโคกสะอาด หมู่ 8 บ้านหนองสำโรง หมู่ 9 บ้านคำกลาง หมู่ 10 บ้านโคกสุวรรณ หมู่ 11 บ้านใหม่สามัคคีธรรม หมู่ 12 บ้านโคกนาโก หมู่ 13 บ้านหนองแซ่ หมู่ 14 บ้านใหม่ชัยพร หมู่ 15 บ้านหนองชุม หมู่ 16 บ้านอ่างทอง

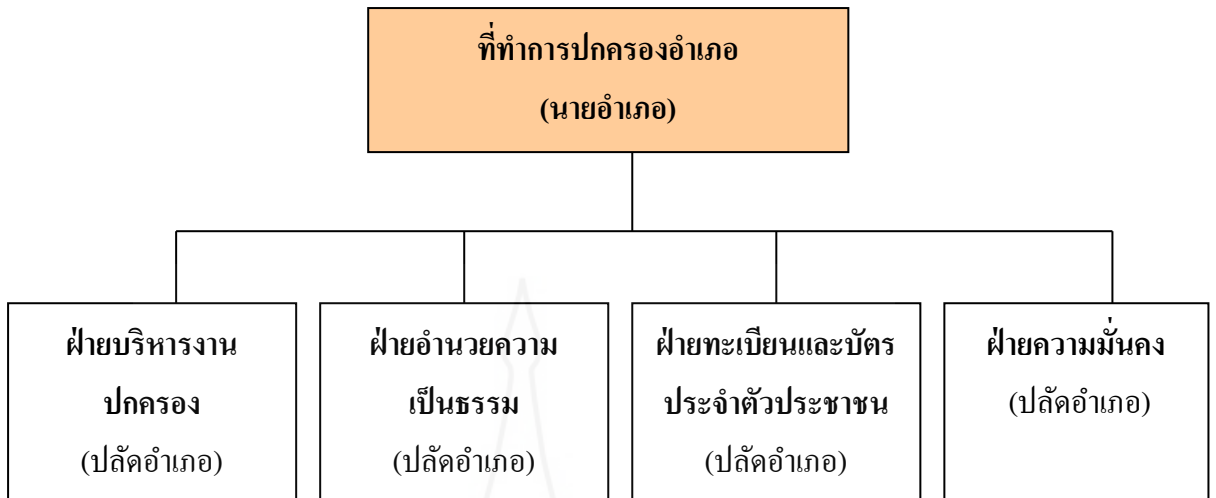
4. ตำบลเชียงเพ็ง ประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านเชียงเพ็ง หมู่ 2 บ้านเซ หมู่ 3 บ้านโนนม่วง หมู่ 4 บ้านเซซ่ง หมู่ 6 บ้านท่าลาด หมู่ 7 บ้านเชียงเพ็ง

5. ตำบลศรีฐาน ประกอบไปด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านศรีฐาน หมู่ 2 บ้านศรีฐาน หมู่ 3 บ้านศรีฐาน หมู่ 4 บ้านศรีฐาน หมู่ 5 บ้านเตาไห หมู่ 6 บ้านกุศสำโรง หมู่ 7 บ้านเตาไห หมู่ 8 บ้านศรีฐาน

การปกครองท้องถิ่น มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 6 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลป่าดิว องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทร องค์การบริหารส่วนตำบลกระจาย องค์การบริหารส่วนตำบลโคกนาโก องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงเพ็ง องค์การบริหารส่วนตำบลศรีฐาน

6.2 โครงสร้างของที่ทำการปกครองอำเภอ

ที่ทำการปกครองอำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร เป็นส่วนราชการในสังกัดที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีนายอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารและบังคับบัญชาข้าราชการภายในที่ทำการปกครองอำเภอ โดยมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานภายใน ประกอบด้วย 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารงานปกครองฝ่ายอำนวยความสะดวก ฝ่ายทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และฝ่ายความมั่นคง โดยฝ่ายบริหารงานปกครอง มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารการปกครองท้องถิ่น การบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงโครงสร้างการบริหารของที่ทำการปกครองอำเภอ

ที่มา : กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545

6.3 อำนาจหน้าที่ของที่ทำการปกครองอำเภอ

ที่ทำการปกครองอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545 ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารงานปกครอง มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารการปกครองท้องที่ การบริหารงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สारวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน การบริหารงานบุคคลของข้าราชการกรมการปกครอง การสนับสนุนการเลือกตั้งทุกระดับ งานการเงินและบัญชี การดูแลรักษาพัสดุครุภัณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของที่ทำการปกครองอำเภอ งานในหน้าที่ของสำนักงานอำเภอ

2. ฝ่ายอำนวยความสะดวกเป็นธรรม มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา การเข้าร่วมและควบคุมการสอบสวนคดีอาญา การร่วมชั้นสูตรพินิจศพในหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท งานรับเรื่องราวร้องทุกข์และศูนย์ดำรงธรรม การแก้ไขปัญหาผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ และการปฏิบัติงานร่วมกับหรือการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือที่ได้รับมอบหมาย

3. ฝ่ายทะเบียนและบัตร มีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร บัตรประจำตัวประชาชน และการทะเบียนอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง

การสนับสนุนการเลือกตั้งทุกระดับทางด้านการทะเบียนและการปฏิบัติงานร่วมกับหรือ
การสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือที่ได้รับมอบหมาย

4. ฝ่ายความมั่นคง มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและ
ความมั่นคงภายใน การจัดระเบียบสังคม การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและความขัดแย้งของ
ประชาชนในพื้นที่ งานกิจการชายแดน งานกิจการผู้อพยพ งานกิจการชนกลุ่มน้อย งานกิจการ
หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง งานการข่าว งานกิจการอาสารักษาดินแดน งานด้านการ
สื่อสาร การดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมหรือที่
ได้รับมอบหมายและการปฏิบัติงานร่วมกับหรือการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือ
ที่ได้รับมอบหมาย

6.4 การปกครองท้องที่อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ที่ปฏิบัติงานในเขตอำเภอป่าดัว ประกอบด้วย
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วย
ผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ จำนวน 5 ตำบล 57 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 209 คน ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง
และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ

ตำบล	จำนวน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร กำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ
ประชากร (คน)	
1. ตำบลโพธิ์ไทร	
- กำนัน	1
- ผู้ใหญ่บ้าน	11
- แพทย์ประจำตำบล	1
- สารวัตรกำนัน	2
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	24
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ	-

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ตำบล	จำนวน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร กำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ
	ประชากร (คน)
2. ตำบลกระจาย	
- กำนัน	1
- ผู้ใหญ่บ้าน	12
- แพทย์ประจำตำบล	1
- สารวัตรกำนัน	2
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	26
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ	6
3. ตำบลศรีฐาน	
- กำนัน	1
- ผู้ใหญ่บ้าน	8
- แพทย์ประจำตำบล	1
- สารวัตรกำนัน	2
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	18
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ	3

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ตำบล	จำนวน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร กำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ
	ประชากร (คน)
4. ตำบลโคกนาโก	
- กำนัน	1
- ผู้ใหญ่บ้าน	15
- แพทย์ประจำตำบล	1
- สารวัตรกำนัน	2
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	32
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ	13
5. ตำบลเชียงเพ็ง	
- กำนัน	1
- ผู้ใหญ่บ้าน	6
- แพทย์ประจำตำบล	1
- สารวัตรกำนัน	2
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	14
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ	1
รวม	209

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นรภัทร เพชรภรณ์ (2550) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอละแม จังหวัดชุมพร : ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล, พนักงานส่วนตำบล และผู้ใหญ่บ้าน พบว่า คุณลักษณะของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอละแม ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ อบต. อยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาพรวมและรายด้าน เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ และอายุ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนที่จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ พบว่า มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ภัทรพร วชิรนิธิไพบูลย์ (2551) ศึกษาความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา พบว่า บทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่นและด้านการพัฒนาการเมือง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยทุกเรื่อง (มากกว่าร้อยละ 80) นอกจากนั้นยังเสนอแนวทางในการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ (1) ส่งเสริมการศึกษา ฝึกอบรม ความรู้ความเข้าใจ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล (2) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ (3) แก้ไขปัญหาโดยยึดความต้องการความจำเป็น ความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลัก (4) ส่งเสริมให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และ (5) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับท้องถิ่นข้างเคียงให้เป็นที่ยอมรับ

สุรพงษ์ แสงเรณู (2552) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าระดับความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารงาน ด้านคุณธรรมจริยธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างเพศ และระดับการศึกษา พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่างกัน แต่อยู่ในระดับคิดเห็นที่ระดับปานกลางเหมือนกัน ส่วนระดับการศึกษามีความคิดเห็นต่างกันเรียงลำดับดังนี้ มัธยมศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี อนุปริญญาตรี ปวช. ปวส. และประถมศึกษา แต่อยู่ในระดับคิดเห็นที่ระดับปานกลางเหมือนกัน

พิภพ ชุกชุม (2553) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอีสานเขต อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า จะได้ดังนี้ หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอีสานเขต อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นข้อเสนอแนะที่มีมากที่สุด คือ ต้องการให้กระจายงบประมาณแต่ละด้านลงสู่หมู่บ้านให้เท่าเทียมกัน รองลงมาคือการจัดซื้อจัดจ้างในหน่วยงานต้องการให้เปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบและมีส่วนร่วมมากขึ้น ควรจัดให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีเครื่องออกกำลังกาย สนามกีฬาและสนามเด็กเล่นในหมู่บ้านสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ต้องการให้คณะผู้บริหารลงพื้นที่เพื่อให้ใกล้ชิดประชาชน ตามลำดับ

นางลัดขันธ์ วีระศรี (2554) ศึกษาเรื่องทัศนคติ ความคิดเห็น และความคาดหวังของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง อ. สันกำแพง จ. เชียงใหม่ พบว่า ทัศนคติโดยส่วนใหญ่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง อยู่ในระดับที่ดี ในทุกด้านทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านศาสนาและการอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย และในด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ส่วนด้านความคิดเห็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความเห็นว่าให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง ควรจะขยายที่ทำการขององค์การ มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการบริหารภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล และเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารเข้ามามีบทบาทในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสันกลางมีการพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม และควรมีพนักงานในตำแหน่งงานแต่ละหน้าที่ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ปรับปรุงในเรื่องของระยะเวลาในการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ให้แก่ชาวบ้านให้เร็วขึ้นกว่าเดิม และดำเนินงานตามความต้องการของชาวบ้านมากกว่าทำตามความพึงพอใจของตนเอง และควรเปลี่ยนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล เพื่อให้มีการพัฒนาตำบลให้ดีขึ้นกว่าเดิม ส่วนด้านความคาดหวัง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คาดหวังว่าในอนาคตเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง มีการพัฒนาในส่วนต่างๆ ให้ดีขึ้น ก็จะทำให้ตำบลสันกลางพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม แต่หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงด้านใดเลย องค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง และการพัฒนาตำบลก็ยังคงเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาขึ้นเลย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้า ความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง
ท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร
ผู้ค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล
สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ในเขตอำเภอ
ป่าต้ว จังหวัดยโสธร จำนวน 5 ตำบล 57 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 209 คน (อิงฐานข้อมูล ปี 2555)
ซึ่งมีประชากรในแต่ละตำบล/หมู่บ้าน ดังตารางที่ 3.1

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ตารางที่ 3.1 จำนวนเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ในอำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร

จำนวนเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ในอำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร									
ลำดับที่	ตำบล	จำนวนหมู่	จำนวนเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น						รวม
			กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	แพทย์ประจำตำบล	สารวัตรกำนัน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ	
1.	โพธิ์ไทร	12	1	12	1	2	24	-	40
2.	กระจาย	13	1	13	1	2	26	3	46
3.	ศรีฐาน	9	1	9	1	2	18	3	34
4.	โคกนาโก	16	1	16	1	2	32	11	63
5.	เชียงเพ็ง	7	1	7	1	2	14	1	26
รวม		57	5	57	5	10	114	18	209

ที่มา : ฝ่ายบริหารงานปกครอง ที่ทำการปกครองอำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร เป็นแบบสอบถามทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง และตำบลที่ปฏิบัติงาน มีจำนวน 6 ข้อ ลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย 1) ด้านบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล 2) ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น 3) ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น มีจำนวน 30 ข้อ ลักษณะคำถามปลายปิด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นและความต้องการโดยเสรีในการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ซึ่งในส่วนที่ 2 เป็นคำถามแบบปลายปิดโดยใช้ข้อความ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกแบบประเมิน 4 ระดับ ตามแบบของ Likert's scale เพื่อวัดประเด็นต่าง ๆ สำหรับคำตอบแบ่งเป็น 4 ช่วง ประกอบด้วย มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด เป็นมาตรวัด โดยเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละคำตอบ มีดังนี้

มากที่สุด	=	4	คะแนน
มาก	=	3	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
น้อยที่สุด	=	1	คะแนน

เมื่อรวบรวมและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งระดับความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร ออกเป็น 4 ระดับ โดยมีวิธีคำนวณความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{4 - 1}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

โดยมีระดับการแปลความหมาย ดังนี้

3.26 – 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
2.51 – 3.25	หมายถึง	มาก
1.76 – 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.75	หมายถึง	น้อยที่สุด

2.1 การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและพัฒนาคุณภาพในลักษณะการใช้แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.1.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการให้บริการจากหนังสือและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดขอบเขตของเนื้อหา นำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและรายละเอียดที่จะศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2.1.2 ยกร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับรายละเอียดที่กำหนดไว้ รวมทั้งตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องของการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2.1.3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ในแบบสอบถาม หลังจากสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของเนื้อหา จำนวน 3 คน คือ นายไพสิน นุชถาวร วุฒิการศึกษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเฉพาะด้านวิศวกรรมชลประทาน (ระดับต้น) ทำหน้าที่ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา โดมน้อย นางนัยนา บัวเขียว วุฒิการศึกษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และนางสาววาสนา สะอาด วุฒิการศึกษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษ สำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เมื่อพบข้อบกพร่องผู้ศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์และมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น

2.1.4 นำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อวัดความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ก่อนทำการเก็บข้อมูลจริงนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษา โดยทดสอบจากประชากรจำนวน 30 ราย แล้วนำผลจากการทดสอบจากประชากร จำนวน 30 ราย ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha หรือ Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปคำนวณหา ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 209 ราย ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 209 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา คู่มือ เอกสารทางราชการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งค้นคว้าข้อมูลจากเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ตำแหน่ง อาชีพ และตำบลที่ปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4 ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ผลที่ได้จากความต้องการในการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และจัดระเบียบข้อมูลเป็นหมวดหมู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร” โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร มีดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	193	92.30
หญิง	16	7.70
รวม	209	100

จากตารางที่ 4.1 เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ในเขตอำเภอป่าต้ว จำนวน 209 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30 ที่เหลือเป็น เพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
อายุ 20 – 30 ปี	2	1.00
อายุ 31 – 40 ปี	30	14.40
อายุ 41 – 50 ปี	128	61.20
อายุ 51 – 60 ปี	49	23.40
รวม	209	100

จาก ตารางที่ 4.2 เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร เมื่อ จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 -50 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็น ร้อยละ 61.20 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 และอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มอายุน้อยที่สุด คือ อายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	86	41.15
มัธยมศึกษาตอนต้น	31	14.83
มัธยมศึกษาตอนปลาย	85	40.67
ปริญญาตรี	7	3.35
รวม	209	100

จากตารางที่ 4.3 เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ในเขตอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษา ระดับประถมศึกษา จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 41.15 รองลงมาได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 40.67 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.83 ตามลำดับ ส่วนระดับการศึกษาน้อยที่สุดคือ ระดับปริญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.35

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		
เกษตรกร	190	90.90
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	10	4.80
รับจ้าง	7	3.30
อื่น ๆ...	2	1.00
รวม	209	100

จากตารางที่ 4.4 เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ในเขตอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90 รองลงมาได้แก่ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 รับจ้าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 ตามลำดับ ส่วนอาชีพน้อยที่สุดคือ อาชีพอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 1.00

ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
5. ตำแหน่ง		
กำนัน	5	2.40
ผู้ใหญ่บ้าน	57	27.27
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	114	54.54
แพทย์ประจำตำบล	5	2.40
สารวัตรกำนัน	10	4.78
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ	18	8.61
รวม	209	100

จาก ตารางที่ 4.5 เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 54.54 รองลงมาได้แก่ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 ตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61 ตำแหน่ง สารวัตรกำนัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.78 ตามลำดับ ส่วนตำแหน่งที่น้อยที่สุดคือ ตำแหน่งกำนัน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40

ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำบลที่ปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
6. ตำบลที่ปฏิบัติงาน		
โพธิ์ไทร	40	19.14
กระจาย	46	22.01
ศรีฐาน	34	16.27
เชียงเพ็ง	26	12.44
โคกนาโก	63	30.14
รวม	209	100

จาก ตารางที่ 4.6 เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ในเขตอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร เมื่อจำแนกตามตำบลที่ปฏิบัติงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำบลโคกนาโก จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 30.14 รองลงมาได้แก่ ตำบลกระจาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 22.01 ตำบล โพธิ์ไทร จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 19.14 ตำบลศรีฐาน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 16.27 ตามลำดับ ส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ตำบลเชียงเพ็ง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.44

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

3 ด้าน

ผู้ศึกษาได้ตั้งคำถามปลายปิด (Close-ended Question) เพื่อวัด บทบาทในการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ทั้งความคิดเห็นในภาพรวม จำแนกตำแหน่ง และจำแนกตามพื้นที่ โดยปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	μ	S.D.	ความคิดเห็น	ลำดับ
1. ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล	2.52	.53	มาก	1
2. ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น	2.39	.58	น้อย	3
3. ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น	2.50	.64	น้อย	2
เฉลี่ยรวม	2.47	.52	น้อย	-

จากตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 (S.D. = .53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 (S.D. = .53) รองลงมาคือด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 (S.D. = .64) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 (S.D. = .58)

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล	μ	S.D.	ความคิดเห็น	ลำดับ
1. ได้มีการปรับปรุงดูแล รักษาถนนให้มีสภาพดีอยู่เสมอ	2.32	.73	น้อย	8
2. จัดให้มีระบบประปาและแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ	2.40	.76	น้อย	7
3. จัดให้มีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม	2.75	.74	มาก	2
4. จัดให้มีหน่วยบริการสาธารณสุขโรคไม่ติดต่อ เช่น โรคเบาหวาน การป้องกันโรคติดต่อ เช่น การออกหน่วยบริการฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า	2.55	.80	มาก	6
5. จัดให้มีเครื่องมืออุปกรณ์ด้านสาธารณสุขอย่างเพียงพอ เช่น รถกู้ชีพกู้ภัย รถบรรทุกน้ำ	2.62	.86	มาก	4
6. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อทำนุบำรุงศาสนา อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	2.60	.76	มาก	5
7. มีการส่งเสริมและการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานตาม สมส. กรมอนามัย สภาการศึกษา	2.82	.75	มาก	1
8. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และกิจกรรมรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	2.28	.72	น้อย	9
9. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส	2.66	.84	มาก	3
10. จัดให้มีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาบทบาทสตรี เด็กและเยาวชน	2.24	.74	น้อย	10
เฉลี่ยรวม	2.52	.53	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า โดยใน

ภาพรวม อยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 (S.D. = .53) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 มีการส่งเสริมและการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานตาม สมศ. กรมอนามัย สภาการศึกษา ($\mu = 2.82$, S.D. = .53) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 10 จัดให้มีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาบทบาทสตรี เด็กและเยาวชน ($\mu = 2.24$, S.D. = .74)

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น

ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น	μ	S.D.	ความคิดเห็น	ลำดับ
1. มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล	2.45	.78	น้อย	4
2. มีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	2.48	.76	น้อย	3
3. มีมนุษยสัมพันธ์อันดีและพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างทั่วถึง	2.51	.83	น้อย	2
4. มีความเสียสละในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น	2.36	.85	น้อย	7
5. มีความสนใจปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน	2.34	.76	น้อย	8
6. มีความสามารถในการประสานงานในการปฏิบัติหน้าที่กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้ชุมชนให้สำเร็จและรวดเร็ว	2.28	.77	น้อย	9
7. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล เช่น เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านการประชาคม	2.54	.76	มาก	1
8. ได้ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.26	.70	น้อย	10

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น	μ	S.D.	ความคิดเห็น	ลำดับ
9. ได้รับความเชื่อถือ ศรัทธาจากผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.36	.73	น้อย	6
10. ได้มีการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์และข้อบัญญัติที่เหมาะสมสำหรับใช้ในท้องถิ่น	2.39	.70	น้อย	5
เฉลี่ยรวม	2.39	.58	น้อย	-

จากตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น พบว่า โดยในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 (S.D. = .58) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล เช่น เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านการประชาคม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 8 ได้ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย ($\mu = 2.26$, S.D. = .70)

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น	μ	S.D.	ความคิดเห็น	ลำดับ
1. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ซึ่งเป็นวาระแห่งชาติ และนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล	2.53	.74	มาก	4
2. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินและสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์อื่น	2.46	.74	น้อย	5
3. มีการบูรณาการร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนชุมชนร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน	2.67	.70	มาก	3
4. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมอาชีพและการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ราษฎร เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้	2.30	.74	น้อย	10
5. การมีบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น ข้อตกลงการใช้วัสดุอุปกรณ์และสนับสนุนบุคลากร	2.35	.72	น้อย	9
6. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการกิจป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ	2.43	.72	น้อย	7
7. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนและบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนในพื้นที่	2.36	.82	น้อย	8

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น	μ	S.D.	ความคิดเห็น	ลำดับ
8. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องถิ่นร่วมกันในการรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอันดี	2.68	.77	มาก	1
9. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องถิ่นร่วมกันในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2.45	.67	น้อย	6
10. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส	2.65	.74	มาก	2
เฉลี่ยรวม	2.50	.64	น้อย	-

จากตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงาน
ฝ่ายปกครองท้องถิ่น พบว่า โดยในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 (S.D. = .64)
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 8 มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นร่วมกัน
ในการรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอันดี ($\mu = 2.68$, S.D. = .77) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่
ข้อ 4 มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมอาชีพและการดำเนิน
ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ราษฎร เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเอง ($\mu = 2.30$, S.D. = .74)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
จำแนกตามตำแหน่งและตามพื้นที่ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

บทบาทของ องค์การบริหาร ส่วนตำบล	กำนัน			ผู้ใหญ่บ้าน			ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน			แพทย์ประจำตำบล			สารวัตรกำนัน			ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายรักษาความสงบ			รวม		
	μ	S.D.	ความ คิดเห็น	μ	S.D.	ความ คิดเห็น	μ	S.D.	ความ คิดเห็น	μ	S.D.	ความ คิดเห็น	μ	S.D.	ความ คิดเห็น	μ	S.D.	ความ คิดเห็น	μ	S.D.	ความ คิดเห็น
1. ด้านการ บริหารกิจการ องค์การบริหาร ส่วนตำบล	2.48	.85	น้อย	2.57	.63	มาก	2.57	.47	มาก	2.20	.39	น้อย	2.25	.35	น้อย	2.30	.53	น้อย	2.52	.53	มาก
2. ด้านการเป็น ผู้นำท้องถิ่น	2.48	.73	น้อย	2.46	.64	น้อย	2.42	.51	น้อย	2.02	.92	น้อย	2.03	.46	น้อย	2.30	.65	น้อย	2.39	.58	น้อย
3. ด้านบูรณา การทำงานตาม อำนาจหน้าที่ ร่วมกับเจ้า พนักงานฝ่าย ปกครองท้องถิ่น	2.31	.87	น้อย	2.59	.93	มาก	2.53	.50	มาก	2.07	.33	น้อย	2.31	.47	น้อย	2.37	.50	น้อย	2.50	.65	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.42	.79	น้อย	2.54	.65	มาก	2.51	.43	น้อย	2.10	.52	น้อย	2.19	.39	น้อย	2.32	.53	น้อย	2.47	.52	น้อย

จากตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 (S.D. = .52) โดยความเห็นของผู้ใหญ่บ้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.54$, S.D. = .65) และความเห็นของแพทย์ประจำตำบลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.10$, S.D. = .52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.57$, S.D. = .52) รองลงมา ผู้ใหญ่บ้าน ($\mu = 2.57$, S.D. = .63) กำนัน ($\mu = 2.48$, S.D. = .85) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ($\mu = 2.30$, S.D. = .53) สารวัตรกำนัน ($\mu = 2.25$, S.D. = .35) ตามลำดับ และแพทย์ประจำตำบลมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.20$, S.D. = .39)

2. ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น กำนัน มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.48$, S.D. = .73) รองลงมา ผู้ใหญ่บ้าน ($\mu = 2.46$, S.D. = .64) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ($\mu = 2.42$, S.D. = .51) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ($\mu = 2.30$, S.D. = .65) สารวัตรกำนัน ($\mu = 2.03$, S.D. = .46) ตามลำดับ และแพทย์ประจำตำบล มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.02$, S.D. = .92)

3. ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 2.59$, S.D. = .93) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ($\mu = 2.53$, S.D. = .50) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ($\mu = 2.37$, S.D. = .50) สารวัตรกำนัน ($\mu = 2.31$, S.D. = .47) กำนัน ($\mu = 2.31$, S.D. = .87) ตามลำดับ และแพทย์ประจำตำบล มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.07$, S.D. = .33)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
จำแนกตามตำบลที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล	ตำบลโพธิ์ไทร			ตำบลกระจาย			ตำบลศรีฐาน			ตำบลเชียงเพ็ง			ตำบลโคกนาโก			รวม		
	μ	S.D.	ความคิดเห็น	μ	S.D.	ความคิดเห็น	μ	S.D.	ความคิดเห็น	μ	S.D.	ความคิดเห็น	μ	S.D.	ความคิดเห็น	μ	S.D.	ความคิดเห็น
1. ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล	2.2	.37	น้อย	2.46	.54	น้อย	3.11	.43	มาก	2.49	.45	น้อย	2.45	.47	น้อย	2.52	.53	มาก
2. ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น	2.15	.50	น้อย	2.19	.51	น้อย	3.03	.48	มาก	2.30	.56	น้อย	2.40	.48	น้อย	2.39	.58	น้อย
3. ด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น	2.20	.55	น้อย	2.40	.50	น้อย	3.10	.91	มาก	2.44	.50	น้อย	2.48	.48	น้อย	2.50	.64	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.19	.39	น้อย	2.30	.45	น้อย	3.00	.52	มาก	2.41	.46	น้อย	2.44	.41	น้อย	2.47	.52	น้อย

จากตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตำบลที่ปฏิบัติงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 (S.D. = .52) โดยตามความเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลศรีฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.00$, S.D. = .52) และตามความเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลโพธิ์ไทร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.19$, S.D. = .39) เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบล สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลศรีฐาน มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.11$, S.D. = .43) รองลงมา เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลเชียงเพ็ง ($\mu = 2.49$, S.D. = .45) เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลโคกนาโก ($\mu = 2.45$, S.D. = .47) เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลกระจาย ($\mu = 2.46$, S.D. = .54) ตามลำดับ และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลโพธิ์ไทร มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.2$, S.D. = .37)

2. ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลศรีฐาน มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.03$, S.D. = .48) รองลงมา เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลโคกนาโก ($\mu = 2.40$, S.D. = .48) เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลเชียงเพ็ง ($\mu = 2.30$, S.D. = .56) เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลกระจาย ($\mu = 2.19$, S.D. = .51) ตามลำดับ และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลโพธิ์ไทร มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.15$, S.D. = .50)

3. ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลศรีฐาน มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.10$, S.D. = .91) รองลงมา เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลโคกนาโก ($\mu = 2.48$, S.D. = .48) เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลเชียงเพ็ง ($\mu = 2.44$, S.D. = .50) เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลกระจาย ($\mu = 2.40$, S.D. = .50) ตามลำดับ และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลโพธิ์ไทร มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 2.20$, S.D. = .55)

เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบล สรุปได้ดังนี้

1. ตำบลศรีฐาน	ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.00$) และอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ตำบลโพธิ์ไทร	ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.19$) และอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน
3. ตำบลกระจาย	ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.30$) และอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

4. ตำบลเชิงเพ็ง   ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.41$)
และอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน
5. ตำบลโคกนาโก   ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.44$)
และอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวกับ การพัฒนาบทบาทนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4.13 ความถี่สรุปความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการพัฒนา
บทบาทนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น และด้านการบูรณาการงานตามอำนาจ
หน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

ลำดับที่	ความต้องการ	ความถี่
1	ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล	44
2	ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น	67
3	ด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น	32
รวม		143

จากตารางที่ 4.13 สรุปภาพรวมความถี่ข้อเสนอความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่าย
ปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล พบว่า ความถี่ความ
ต้องการด้านบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น ด้านบูรณาการงาน
ตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น รวมจำนวน 143 ข้อเสนอ ความต้องการ
มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น ความถี่ 67 ข้อเสนอ รองลงมา ด้านบริหารกิจการ
องค์การบริหารส่วนตำบล ความถี่ 44 ข้อเสนอ และความต้องการที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่
ด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ความถี่ 32 ข้อเสนอ

ตารางที่ 4.14 ความถี่ของความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล

บทบาท	ความต้องการ	ความถี่
1. ด้านการบริหาร กิจการองค์การ บริหารส่วนตำบล	1.นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชนและจัดสรรงบประมาณ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	33
	2.นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรดูแล บำรุงรักษาถนนไฟฟ้า น้ำบริ โภคและอุปโภค การกำจัดขยะมูลฝอย และการป้องกันอุบัติเหตุ	4
	3.นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรบริหารงานให้ รวดเร็วทันเวลา	4
	4.นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรส่งเสริมให้ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาท ช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น	3
	รวม	44

จากตารางที่ 4.14 ภาพรวมความถี่ของความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ความถี่ของความต้องการรวมทั้งหมด จำนวน 44 ข้อเสนอ ความต้องการที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ ความต้องการที่ 1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ความถี่ 33 ข้อเสนอ รองลงมา ความต้องการที่ 2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ดูแลบำรุงรักษาถนนไฟฟ้า น้ำบริ โภคและอุปโภค การกำจัดขยะมูลฝอย และการป้องกันอุบัติเหตุ ความถี่ 4 ข้อเสนอ ความต้องการที่ 3. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานให้รวดเร็วทันเวลา ความถี่ 4 ข้อเสนอ ตามลำดับ และความต้องการที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ ความต้องการที่ 4. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น ความถี่ 3 ข้อเสนอ

ตารางที่ 4.15 ความถี่ของความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น

บทบาท	ความต้องการ	ความถี่
2. ด้านการเป็น ผู้นำท้องถิ่น	1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรบริหารงาน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้อง	21
	2. ควรออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนและมีความ ใกล้ชิดกับประชาชน	18
	3. ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและ มีจิตสำนึกในการให้บริการ	15
	4. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการส่วนท้องถิ่นควร ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสามัคคีกัน	7
	5. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรดำเนินการ ตามที่แถลงนโยบายไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	6
	รวม	67

จากตารางที่ 4.15 ภาพรวมความถี่ของความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทนายก
องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น พบว่า ความถี่ของความต้องการรวมทั้งหมด
จำนวน 67 ข้อเสนอ ความต้องการที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ความต้องการข้อที่ 1 นายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้อง ความถี่ 21
ข้อเสนอ รองลงมา ความต้องการข้อที่ 2 ออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนและมีความใกล้ชิดกับ
ประชาชน ความถี่ 18 ข้อเสนอ ความต้องการข้อที่ 3 พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ
และมีจิตสำนึกในการให้บริการ ความถี่ 15 ข้อเสนอ ความต้องการข้อที่ 4 นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วย
ความสามัคคีกัน ความถี่ 7 ข้อเสนอ ตามลำดับ และความต้องการที่มีความถี่น้อยที่สุด ได้แก่
ความต้องการที่ 5 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการตามที่แถลงนโยบายไว้ต่อ
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ความถี่ 6 ข้อเสนอ

ตารางที่ 4.16 ความถี่ของความต้องการเกี่ยวกับพัฒนาบทบาทนายกองค้การบริหารส่วนตำบล
ด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

บทบาท	ความต้องการ	ความถี่
3. ด้านการ บูรณาการงานตาม อำนาจหน้าที่ร่วม กับเจ้าพนักงาน ฝ่ายปกครองท้องถิ่น	1. นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรร่วมประชุม ปรึกษาหารือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ร่วม กับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นและให้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น ทักษะศึกษาดูงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณ ในการพัฒนาท้องถิ่น	32
	รวม	32

จากตารางที่ 4.16 ภาพรวมความถี่ของความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาท
นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงาน
ฝ่ายปกครองท้องถิ่น พบว่า ต้องการให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ร่วมประชุมปรึกษาหารือ
แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นและให้มีส่วนร่วมใน
การพัฒนาท้องถิ่น เช่น การศึกษาดูงานร่วมกัน ความถี่ทั้งหมด จำนวน 32 ข้อเสนอ

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และความต้องการ

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอ เป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ สรุปการศึกษา อภิปรายผล และความต้องการ

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร จำแนกตามพื้นที่ และตำแหน่งของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

1.1.3 เพื่อศึกษาความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาบทบาทในการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

1.2.1 ประชากร

เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมดซึ่งได้แก่ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นอำเภอป่าต้ว ประกอบด้วย กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล จำนวน 5 ตำบล 57 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 209 คน (อิงฐานข้อมูล ปี 2555)

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว แบ่งเป็น 3 ตอน โดย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเจ้าพนักงานฝ่าย

ปกครองท้องที่อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร **ตอนที่ 2** เป็นข้อคำถามความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่เกี่ยวกับบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าดัว และ**ตอนที่ 3** ความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ในการพัฒนาการบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

1.2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) *ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)* ในแบบสอบถาม หลังจากร่างแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของเนื้อหา จำนวน 3 คน คือ นายไพลิน นุชถาวร วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเฉพาะด้านวิศวกรรมชลประทาน(ระดับต้น) ทำหน้าที่ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย นางนัยนา บัวเขียว วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และนางสาววาสนา สะอาด วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา สำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เมื่อพบข้อบกพร่องผู้ศึกษาจะได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์และมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น โดยหาค่าความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา

2) *นำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อวัดความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม* ก่อนทำการเก็บข้อมูลจริงนำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษา โดยทดสอบจากประชากรจำนวน 30 ราย แล้วนำผลจากการทดสอบจากประชากร จำนวน 30 ราย ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient of alpha หรือ Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปคำนวณหา ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.95

1.2.4 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

สามารถรวบรวมแบบสอบถามได้จำนวน 209 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อาชีพ และตำบลที่ปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น
ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลที่ได้จากความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่าย
ปกครองท้องถิ่น ในการปรับปรุงและพัฒนาการบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และจัดระเบียบข้อมูลเป็นหมวดหมู่

1.3 สรุปผลการศึกษา

1.3.1 สรุปผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 193 คน
คิดเป็นร้อยละ 92.30 มีอายุระหว่าง 41 -50 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 61.20 มีการศึกษา
ระดับประถมศึกษา จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 190 คน คิดเป็น
ร้อยละ 90.90 มีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 54.54
และปฏิบัติงานในตำบลโคกนาโก จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 30.14

1.3.2 สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์

1) *วัตถุประสงค์ข้อที่ 1* เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง
ท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าดัว จังหวัด
ยโสธร

ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 (S.D. = .53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่
ด้านบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 (S.D. = .53) รองลงมาคือ
ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50
(S.D. = .64) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 (S.D. = .58)
สำหรับผลการศึกษาเป็นรายงานสรุปได้ดังนี้

ด้านบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล มีประเด็นที่เป็น
องค์ประกอบย่อย 10 ข้อ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 (S.D. = .53)
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการส่งเสริมและการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เช่น
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานตาม สมส. กรมอนามัย สภาการศึกษา ซึ่งค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ
2.82 (S.D. = .53) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จัดให้มีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาบทบาทสตรี
เด็กและเยาวชน ซึ่งค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.24 (S.D. = .74)

ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น มีประเด็นที่เป็นองค์ประกอบย่อย 10 ข้อ

ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 (S.D. = .58) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล เช่น เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านการประชาคม ซึ่งค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.54 (S.D. = .76) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ได้ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.26 (S.D. = .70)

ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ประเด็นที่เป็นองค์ประกอบย่อย 10 ข้อ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 (S.D. = .64) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอันดี ซึ่งค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.68 (S.D. = .77) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมอาชีพและการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ราษฎร เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเอง ซึ่งค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.30 (S.D. = .74)

2) วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร จำแนกตามพื้นที่ และตำแหน่งเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

จำแนกตามตำบลที่ปฏิบัติงาน พบว่า เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลศรีฐาน มีความคิดเห็นในระดับสูงสุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.00 (S.D. = .52) ขณะที่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลโพธิ์ไทร มีความคิดเห็นในระดับต่ำสุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.19 (S.D. = .39) เมื่อพิจารณารายด้านสรุปได้ดังนี้

(1) ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลศรีฐาน มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.11 (S.D. = .43) และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลโพธิ์ไทร มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.2 (S.D. = .37)

(2) ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลศรีฐาน มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.03 (S.D. = .48) และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นตำบลโพธิ์ไทร มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.15 (S.D. = .50)

(3) ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องที่ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ตำบลศรีฐาน มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.10 (S.D. = .91) และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ตำบลโพธิ์ไทร มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.20 (S.D. = .55)

จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นในระดับสูงสุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.54 (S.D. = .65) ขณะที่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ ตำแหน่งแพทย์ประจำตำบล มีความคิดเห็นในระดับต่ำสุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.10 (S.D. = .52) เมื่อพิจารณาารายด้านสรุปได้ดังนี้

(1) ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายปกครอง มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.57 (S.D. = .52) และแพทย์ประจำตำบลมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.20 (S.D. = .39)

(2) ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น กำนัน มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.48 (S.D. = .73) และแพทย์ประจำตำบล มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.02 (S.D. = .92)

(3) ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องที่ ผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.59 (S.D. = .93) และแพทย์ประจำตำบล มีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 2.07 (S.D. = .33)

3) วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องที่ในการพัฒนาบทบาทในการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

การศึกษาคำความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่าง ได้เสนอความต้องการในการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งหมด 143 ข้อเสนอ โดยด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น มีความถี่มากที่สุด จำนวน 67 ข้อเสนอ รองลงมาคือ ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล มีความถี่ จำนวน 44 ข้อเสนอ ส่วนด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ มีความถี่ของข้อเสนอแนะน้อยที่สุด จำนวน 32 ข้อเสนอ

ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น มีความถี่มากที่สุด จำนวน 67 ข้อเสนอ ความถี่ มากที่สุด ในประเด็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้อง จำนวน 21 ข้อเสนอ รองลงมา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควร ออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนและมีความใกล้ชิดกับประชาชน จำนวน 18 ข้อเสนอ นายกองค์การ

บริหารส่วนตำบลควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและมีจิตสำนึกในการให้บริการ จำนวน 15 ข้อเสนอ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการส่วนท้องถิ่นควรร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสามัคคีกัน จำนวน 7 ข้อเสนอ และนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรดำเนินการตามที่แถลงนโยบายไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 ข้อเสนอ

รองลงมาคือ ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความถี่ จำนวน 44 ข้อเสนอ ความถี่มากที่สุดในประเด็นนายกองค้การบริหารส่วนตำบลควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จำนวน 33 ข้อเสนอ รองลงมานายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรดูแลบำรุงรักษาถนนไฟฟ้า น้ำประปาและอุปโภค การกำจัดขยะมูลฝอย และการป้องกันอุบัติเหตุ จำนวน 4 ข้อเสนอ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลควรบริหารงานให้รวดเร็วทันเวลา จำนวน 4 ข้อเสนอ และนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 3 ข้อเสนอ

ส่วนด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น มีความถี่ของข้อเสนอแนะนำที่สุด จำนวน 32 ข้อเสนอ โดยทั้งหมดเสนอในประเด็นนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรร่วมประชุมปรึกษาหารือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นและให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น การทัศนศึกษาดูงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น

2. การอภิปรายผล

2.1 จากผลการวิจัยความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค้การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล โดยเรียงตามลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้

1) ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าในภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นายกองค้การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญและการส่งเสริมและการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม จัดให้มีกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งการจัดให้มีเครื่องมืออุปกรณ์ด้านสาธารณสุขอย่างเพียงพอ จึงทำให้

เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีความคิดเห็นด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับมาก

เมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรมที่ศึกษา พบว่า เป็นการบริหารกิจการที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 โดยเฉพาะหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องทำ ซึ่งได้แก่ การส่งเสริมการศึกษา การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ รวมไปถึงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2) ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการบูรณาการร่วมกับ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมอาชีพและการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ราษฎร การบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นในการกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนและบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนในพื้นที่ จึงทำให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีความคิดเห็นต่อการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ในระดับน้อย

เมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรมที่ศึกษา พบว่า บทบาทด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับ การวางแผนพัฒนาแบบบูรณาการ (Integrated Development Planning : IDP) ตามที่ เสรี พงศ์พิศ (2547) อธิบายไว้ว่า การวางแผนพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นวิธีการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake holders) เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาเป็นการสร้างกรอบการพัฒนา ประสานงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชากรในท้องถิ่น (เช่น อบต. เทศบาล) โดยพิจารณาเงื่อนไขและปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อการพัฒนาแผนดังกล่าว พิจารณาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรอบด้านและเป็นองค์รวม ไม่แยกส่วน รวมทั้งสร้างกรอบการใช้ที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน งานบริการและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3) ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่ได้มีการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประสานงานในการปฏิบัติหน้าที่กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหา

ความเดือดร้อนของประชาชนยังไม่รวดเร็วทันเวลา จึงทำให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีความคิดเห็นต่อด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น ในระดับน้อย

เมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรมที่ศึกษา พบว่า บทบาทด้านการเป็นผู้นำดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้นำตามที่รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2550) อธิบายไว้ว่า ผู้นำต้องมีความสามารถในการสร้างผู้นำรุ่นใหม่ รวมทั้งต้องมีทักษะในการแก้ไขปัญหา ตามความเห็นของฮอดเกตต์ส (Hodgetts 1999 อ้างถึงใน ขงยุทธ เกษสาคร 2542 : 95) รวมทั้งต้องมีความเสียสละในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ตามความเห็นของรังสรรค์ ประเสริฐศรี (2550) ซึ่งอธิบายว่า ผู้นำต้องเสียสละบางสิ่งบางอย่างให้กับประชาชน เช่น เสียสละเวลา ความสุขส่วนตัว เพื่อทุ่มเทการทำงานให้กับประชาชน

เมื่อเทียบเคียงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของนรภัทร เพชรภรณ์ (2550) ที่ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอละแม จังหวัดชุมพร : ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล, พนักงานส่วนตำบล และผู้ใหญ่บ้าน พบว่า คุณลักษณะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอละแม ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ อบต. อยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวกับบทบาทในการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร จำแนกตามพื้นที่ และตำแหน่งเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น

1) จำแนกตามตำบล พบว่า ตำบลที่มีความเห็นสูงสุดได้แก่ ตำบลศรีฐาน และตำบลที่มีความเห็นต่ำสุดได้แก่ ตำบลโพธิ์ไทร ซึ่งน่าจะเป็นเพราะความคิดเห็นดังกล่าวมาจากการมีประสบการณ์โดยตรงของบุคคล และเจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม โอส์แคมป์ (Oskamp 1977: 119 – 133 อ้างใน ชัยวัฒน์ แก้ววิจิตร 2555: 9) ซึ่งอธิบายว่า บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดเห็นต่างๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ และเจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคลทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้ ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวอาจเกิดจากการที่เจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นในแต่ละตำบลได้มีโอกาสร่วมทำงานและประสานงานกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งในด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ตามอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น ซึ่งจะต้องสามารถในการนำหมู่คณะไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายในการทำงาน และด้านการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการวางแผนพัฒนาแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในตำบล

2) *จำแนกตามตำแหน่ง* พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด และเป็นความเห็นในระดับมาก ซึ่งน่าจะเป็นเพราะความคิดเห็นดังกล่าวมาจากความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี เรมเมอร์ (Remmer 1954: 6 - 7 อ้างใน ชัยวัฒน์ แก้ววิจิตร 2555: 10) ซึ่งอาจจะมาจากประสบการณ์โดยตรงของบุคคล โอส์แคมป์ (Oskamp 1977: 119 – 133 อ้างใน ชัยวัฒน์ แก้ววิจิตร 2555: 9) ซึ่งอธิบายว่า การที่บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติ หรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวอาจเกิดจากการได้มีโอกาสประสานงานและร่วมมือกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน มากกว่าเจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นในตำแหน่งอื่น ๆ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

การศึกษาระดับความคิดเห็นของเจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น และด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก บทบาทด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่นและบทบาทด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาบทบาททั้ง 3 ด้าน ให้มีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น เพื่อให้ระดับความความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่อยู่ในระดับที่สูงขึ้นจากเดิม ดังนี้

3.1.1 ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษา พบว่า ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดให้มีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาบทบาทสตรี เด็กและเยาวชน ฉะนั้นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้วจึงควรส่งเสริมพัฒนาบทบาทสตรี เด็กและเยาวชน โดยการจัดทำโครงการพัฒนากลุ่มอาชีพสตรีอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น โดยการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน โดยจัด

โครงการส่งเสริมการเป็นผู้นำของเด็กและเยาวชน เช่น โครงการเข้าค่ายทักษะวิชาการหรือพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การปลูกจิตสำนึกการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

นอกเหนือไปจากนี้ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยจัดทำประชาคมการจัดทำแผนชุมชนทุกหมู่บ้าน แผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและการพัฒนาในพื้นที่ เพื่อพิจารณาการตั้งงบประมาณในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ทุกหมู่บ้านอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรดูแลบำรุงรักษาถนนไฟฟ้า น้ำบริโภคและอุปโภค การกำจัดขยะมูลฝอย และการป้องกันอุบัติเหตุ โดยการสำรวจสาธารณสุขปโภคและบริการสาธารณสุขในพื้นที่หรือเมื่อได้รับแจ้งจากประชาชน ควรดำเนินการบำรุง ซ่อมแซมสาธารณสุขปโภคและบริการสาธารณสุขด้วยความรวดเร็วเพื่อให้พร้อมในการให้บริการแก่ประชาชน

นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ควรส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการร่วมกันทำงานเป็นทีม ในการบริหารงานโครงการต่างๆ หรือมอบหมายหน้าที่ร่วมเป็นกรรมการในภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะทำให้ความคิดเห็นต่อบทบาทของนายกองค้การบริหารส่วนตำบลสูงขึ้นได้

3.1.2 ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น ผลการศึกษา ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น นายกองค้การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้วจึงควรส่งเสริมพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยการให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาความรู้และทักษะในหลักสูตรตามสายงานของตนเอง การประกาศเกียรติคุณบุคลากรดีเด่น เพื่อส่งเสริมและให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน การสร้างจิตสำนึกบุคลากรในการให้บริการประชาชนด้วยการมีหัวใจบริการ (service mind) เพื่อที่ประชาชนจะได้รับบริการด้วยความสะดวกรวดเร็วและเป็นธรรม

นอกจากนั้น นายกองค้การบริหารส่วนตำบลควรบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและไม่เอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้อง ซึ่งจะต้องมีการวางระบบการทำงานให้โปร่งใสตรวจสอบได้ และมีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของนายกองค้การบริหารส่วนตำบลประกาศเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

นายกองค้การบริหารส่วนตำบลควรออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนและมีความใกล้ชิดกับประชาชน โดยการจัดทำโครงการออกหน่วยเคลื่อนที่ให้บริการประชาชน และออกร่วมพบปะประชาชนเพื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการส่วนท้องถิ่นควรร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสามัคคีกัน โดยจัดทำโครงการปฏิบัติ ธรรมเนียมบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำธรรมะมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการอบรมให้ บุคลากรรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และการปฏิบัติงานการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะทำให้เกิด กิจกรรมร่วมกันมีพบปะพูดคุยถึงปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานและมีเป้าหมายการทำงานเป็นไป ในทางทิศทางเดียวกัน และเกิดความรักความสามัคคีในองค์กรในที่สุด

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรบริหารงานตามที่ได้แถลงนโยบายไว้ ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายกควรจะทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีการ รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินเป็นรอบไตรมาส เพื่อเป็นการเผยแพร่ความก้าวหน้าใน การปฏิบัติงานว่าได้บริหารงานตามที่ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะช่วยให้ความคิดเห็นต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงขึ้นได้

3.1.3 ด้านการบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง

ท้องที่ ผลการศึกษา ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องที่ในการส่งเสริมอาชีพและการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ราษฎร เพื่อให้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ฉะนั้น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรส่งเสริมพัฒนาอาชีพและ การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดทำโครงการหมู่บ้านต้นแบบในการดำเนินชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้หมู่บ้านอื่นในตำบลดำเนินชีวิตตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง โดยมีหลักวิชาการที่ถูกต้องและสามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพทำให้ความ เป็นอยู่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการ บูรณาการด้านงบประมาณ การใช้วัสดุอุปกรณ์และสนับสนุนบุคลากรเพื่อแก้ไขปัญหา ด้านสาธารณสุขร่วมกันกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลควร ควรจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่ในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น โครงการทัศนศึกษาดูงานร่วมกัน เพื่อนำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนั้นในการบริหารงานอาจมีการแต่งตั้งเจ้าพนักงานปกครองท้องที่ ร่วมเป็นคณะทำงานเพื่อให้มีบทบาทในการบริหารงานและมีการบูรณาการภารกิจตามอำนาจหน้าที่ ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ความคิดเห็นต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงขึ้นได้

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านอื่น

2) ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงและพัฒนาบทบาทนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอป่าต้ว ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.(2554). *คู่มือปฏิบัติงานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน*.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสาศึกษาดินแดน
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์.(2547). *การคิดเชิงบูรณาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- โกวิท พวงงาม.(2552). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- จักรพันธ์ วงษ์บุญธนาวิทย์.(2541). *การบริหารราชการไทย*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จำเรียง ภาวจิตร.(2536). “*สาธารณมิตี*”เอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 (เล่ม 2). กรุงเทพฯ:
บริษัทสารมวลชน จำกัด.
- ชัยวัฒน์ แก้ววิจิตร.(2555). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริหารของเทศบาลตำบล
สนามชัยเขต อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ดำรง สุนทรสารทูล.(2534). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์.(2546). *ความคิดความรู้และอำนาจการเมืองในการปฏิบัติสยาม 2545*.
กรุงเทพฯ: ฟ้าเดียวกัน.
- นงลักษณ์ วีระศรี.(2554). *ทัศนคติความคิดเห็น และความคาดหวังของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อ
การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง อ. สันกำแพง จ. เชียงใหม่*.
(รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- นพมาศ ชีราวคิน.(2542). *จิตวิทยาสังคมกับชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นรภัทร เพชรภรณ์.(2550). *คุณลักษณะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอละแม
จังหวัดชุมพร* (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- พิภพ ชุกชุม.(2553). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอีสานเขต อำเภอละโว้งจังหวัดบุรีรัมย์*.
(รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- พรนพ พุกกะพันธ์.(2554). *ภาวะผู้นำและแรงจูงใจ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จามจุรีโปรดักท์.

- ภัทรพร วชิรนิธิไพบูลย์.(2551). ศึกษาความคิดเห็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ขงยุทธ เกษสาคร.(2554). ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพฯ : SK BOOKNET : 929-6719.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี.(2550). ภาวะผู้นำในองค์การ ใน ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารองค์การ หน่วยที่ 10. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รศ.ดร. รัตนเสริมพงศ์.(2546). การปกครองท้องถิ่น ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารราชการส่วนภูมิภาค หน่วยที่ 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2532). ปทานุกรมสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.
- วิชัย พรรณราย.(2536). ความคิดเห็นของเกษตรกรตำบลที่มีต่อการปฏิบัติงานของเกษตรกรอำเภอในภาคตะวันออก. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริรัตน์ ทักษณกิจ.(2548). การพัฒนาการจัดการบริหารในพื้นที่สมุทรภาพแบบบูรณาการของสถานสงเคราะห์เด็กพิการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ.(2541). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- สุชา จันท์เอม.(2545). การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : แพรววิทยา.
- สุพัตรา สุภาพ.(2545). สังคมวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรพงษ์ แสงเรณู.(2552). ความคิดเห็นของพนักงานส่วนท้องถิ่นต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เสรี พงศ์พิศ.(2547). หลักสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: โอเดียน สโตร์.
- _____.(2556). ข้อมูลเว็บไซต์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.info.dla.go.th/pubic/orgwebsite.do>
- _____.(2557). ข้อมูลจังหวัด. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2557 จาก <http://www.yasothon.go.th/web/file/menu1.html>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นายไพฑิณ นุชถาวร

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา

ผู้อำนวยการเฉพาะด้านวิศวกรรมชลประทาน (ระดับต้น)

ทำหน้าที่ผู้อำนวยการ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาโคมน้อย

2. นางนัยนา บัวเขียว

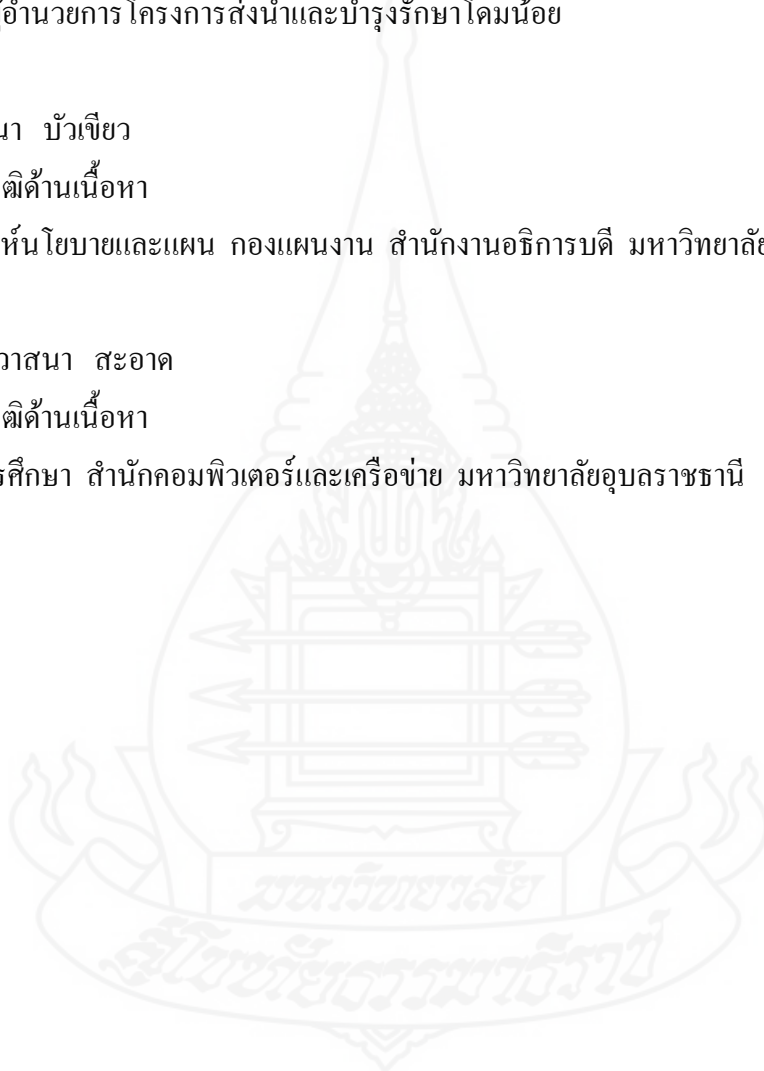
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

3.นางสาววาสนา สะอาด

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา

นักวิชาการศึกษา สำนักคอมพิวเตอร์และเครือข่าย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้ เป็นแบบสอบถามที่มุ่งศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของ
เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ
ป่าต้ว จังหวัดยโสธร เพื่อประกอบการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นที่มีต่อบทบาท
ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร
  - ตอนที่ 3 แบบสอบถามความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นเพื่อพัฒนาบทบาท
ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร
3. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามถือเป็นความลับ
และจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบใด ๆ ทั้งสิ้น การเสนอข้อมูลจะกระทำในภาพรวมผลการศึกษา
ในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะส่งผล
ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการ
ของประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

นางวิลาวัลย์ เมื่อประโคน

นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ วิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร
สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมายถูก ✓ ลงหน้าข้อความและเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) 20 – 30 ปี 2) 31 – 40 ปี
 4) 41 – 50 ปี 5) 51 – 60 ปี
3. ระดับการศึกษา 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษาตอนต้น หรือ เทียบเท่า
 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า 4)ปริญญาตรี
4. อาชีพ 1) เกษตรกร 2) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 3) รับจ้าง 4) อื่น ๆ.....
5. ตำแหน่ง 1) กำนัน 2) ผู้ใหญ่บ้าน
 3) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง 4) แพทย์ประจำตำบล
 5) สารวัตรกำนัน 6) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ
8. ตำบลที่ปฏิบัติงาน 1) โพนธิ์ไทร
 2) เชียงเพ็ง
 3) โคนนาโก
 4) กระจาย
 5) ศรีฐาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น
ที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนตำบล	ความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
1. ได้มีการปรับปรุงดูแล รักษาถนนให้มีสภาพดี อยู่เสมอ				
2. จัดให้มีระบบประปา และแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ				
3. จัดให้มีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ที่ไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม				
4. จัดให้มีหน่วยบริการสาธารณสุขโรคไม่ติดต่อ เช่น โรคเบาหวาน และการป้องกันโรคติดต่อ เช่น การออกหน่วยบริการฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า				
5. จัดให้มีเครื่องมืออุปกรณ์ด้านสาธารณสุขอย่าง เพียงพอ เช่น รถกู้ชีพกู้ภัย รถบรรทุกน้ำ				
6. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อทำนุบำรุงศาสนา อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี				
7. มีการส่งเสริมและ การพัฒนาการศึกษาปฐมวัย อย่างต่อเนื่อง เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐาน ตาม สมศ. กรมอนามัยสภาการศึกษา				
8. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และกิจกรรมรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน				
9. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส				
10. จัดให้มีกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาบทบาทสตรี เด็กและเยาวชน				

บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่น	ความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
1. มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล				
2. มีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล				
3. มีมนุษยสัมพันธ์อันดีและพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างทั่วถึง				
4. มีความเสียสละในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น				
5. มีความสนใจปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน				
6. มีความสามารถในการประสานงานในการปฏิบัติหน้าที่กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ชุมชนให้สำเร็จและรวดเร็ว				
7. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านการประชาคม				
8. ได้ส่งเสริมและพัฒนาส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
9. ได้รับความเชื่อถือ ศรัทธาจากผู้ได้บังคับบัญชาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง				
10. ได้มีการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์และข้อบัญญัติที่เหมาะสมสำหรับใช้ในท้องถิ่น				

บาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบูรณาการงานตามอำนาจหน้าที่ร่วมกับ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น	ความคิดเห็น			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด
1. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดซึ่ง เป็นวาระแห่งชาติและ นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล				
2. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดิน อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินและสิ่งซึ่งเป็น สาธารณประโยชน์อื่น				
3. มีการบูรณาการร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนชุมชนร่วมกับ คณะกรรมการหมู่บ้าน				
4. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องถิ่นในการส่งเสริมอาชีพและ การดำเนินชีวิตตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ราษฎรเพื่อให้สามารถ พึ่งพาตนเองได้				
5. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องถิ่นในการกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น ข้อตกลงการใช้วัสดุอุปกรณ์และสนับสนุน บุคลากร				
6. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องถิ่นในการกิจป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ				
7. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและบำบัด ทุกข์บำรุงสุขของประชาชนในพื้นที่				
8. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ร่วมกันในการรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอันดี				
9. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่น ร่วมกันในการอนุรักษ์ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม				
10. มีการบูรณาการร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส				

**ตอนที่ 3 แบบสอบถามความต้องการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการบทบาท
ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล**

ข้อ 1. ท่านมีความคิดเห็นและต้องการพัฒนาบทบาทการบริหารกิจการองค์การบริหาร
ส่วนตำบลอย่างไร

.....
.....
.....

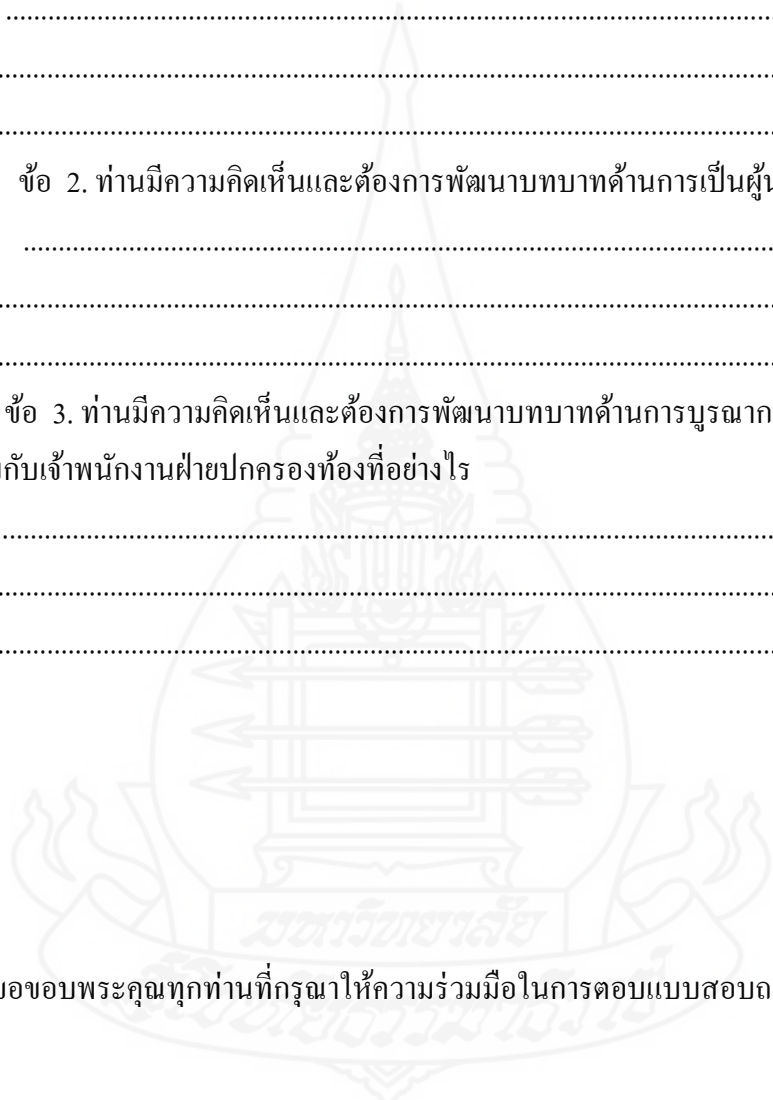
ข้อ 2. ท่านมีความคิดเห็นและต้องการพัฒนาบทบาทด้านการเป็นผู้นำท้องถิ่นอย่างไร

.....
.....
.....

ข้อ 3. ท่านมีความคิดเห็นและต้องการพัฒนาบทบาทด้านการบูรณาการงานตามอำนาจ
หน้าที่ร่วมกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องถิ่นอย่างไร

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางวิลาวัลย์ เมื่อประโคน
วัน เดือน ปีเกิด	1 ตุลาคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (บริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2549
สถานที่ทำงาน	สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่ง	นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นชำนาญการ

